Rozkład materiału z planem wynikowym dla branżowej szkoły II stopnia dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej

Propozycja realizacji podstawy programowej z języka polskiego w pierwszym roku nauki w branżowej szkole II stopnia, przygotowującej do matury

Zgodnie z ramowym planem nauczania na rok szkolny przypada ok. 186 godzin lekcyjnych języka polskiego. Prezentowany rozkład materiału jest autorską propozycją dla klasy 1. Łącznie obejmuje 167 godzin lekcyjnych. Pozostałe godziny lekcyjne nauczyciel powinien przeznaczyć na wstępną diagnozę wyników nauczania, na omówienie dodatkowych tekstów i zagadnień z literatury powszechnej, w tym także zaproponowanych przez uczniów, na przeprowadzenie sprawdzianów ze znajomości lektur i pisemne prace klasowe oraz realizację projektów uczniowskich. Nauczyciel nie jest zobligowany do omówienia wszystkich tematów dotyczących tekstów nieobowiązkowych. Warto również zaproponować uczniom wspólną wizytę w muzeum, kinie, teatrze czy w galerii sztuki.
Lektury obowiązkowe wymienione w podstawie programowej zostały w rozkładzie ułożone w porządku chronologicznym.
Zastosowane oznaczenia:
Kolorem niebieskim zaznaczono lekcje poświęcone omówieniu epok literackich, tekstów utworów kluczowych.
Kolorem zielonym zaznaczono lekcje poświęcone nauce o języku.
Kolorem pomarańczowym zaznaczono lekcje dotyczące tworzenia wypowiedzi, w tym wypowiedzi z elementami retoryki.
Kolorem czerwonym zaznaczono lekcje poświęcone ortografii i interpunkcji.

Autorka: Anna Klimowicz

Numer lekcji	**Temat lekcji**	**Lektury obowiązkowe z listy zamieszczonej w podstawie programowej dla branżowej szkoły II stopnia dla uczniów będących absolwentami ośmioletniej szkoły podstawowej**	**Odniesienia do podstawy programowej**	**Wymagania szczegółowe** **Uczeń:**	**Zagadnienia zawarte w podręczniku do języka polskiego *To się czyta!* (branżowa szkoła I stopnia dla absolwentów szkół podstawowych)** **Zrealizowane w branżowej szkole I stopnia**	**Zagadnienia do omówienia z podręcznika do języka polskiego *Ponad słowami* (dla liceum ogólnokształcącego i technikum). Zakres podstawowy i rozszerzony** **Do zrealizowania w branżowej szkole II stopnia**
1.	**Planujemy pracę na lekcjach języka polskiego**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: IV.1, IV.3, IV.7, IV.8.	- poznaje listę lektur obowiązkowych i uzupełniających - poznaje wymagania przedmiotowego systemu oceniania dla szkoły branżowej II stopnia		

				- poznaje wymagania egzaminacyjne i typy zadań maturalnych z języka polskiego - dowiaduje się, w jaki sposób się uczyć, na co zwrócić uwagę, z jakich materiałów dydaktycznych najlepiej korzystać, do jakich źródeł, np. serwisów internetowych, podręczników online, sięgać		
2.	**Kulturotwórcza rola literatury oraz jej związki z innymi dziedzinami sztuki i pełnione funkcje społeczne**		Cele kształcenia – wymagania ogólne: I.1, I.2, I.3, I.6, I.7, I.8.	- wymienia argumenty przemawiające za tym, że warto czytać literaturę - podaje osobiste korzyści z czytania literatury - uczestniczy w dyskusji na temat wpływu czytania i nieczytania literatury na kształtowanie się osobowości człowieka (m.in. poszerzenie wiedzy, zakresu słownictwa, zwiększenie empatii, rozwój wyobraźni i kreatywności, pogłębianie ciekawości i zainteresowań)		*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Czytając książki, żyjemy wielokrotnie*, s. 11.
3.	**Język jako system znaków umownych**		Cele kształcenia – wymagania ogólne: II.1, II.2, III.2. Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.2.6, IV.6, IV.7.	- wyjaśnia, czym jest znak - odróżnia formę od treści znaku - wyjaśnia różnicę między znakami naturalnymi i znakami konwencjonalnymi - wymienia różne funkcje znaku i omawia możliwości jego interpretacji - rozróżnia znak werbalny	*To się czyta! Klasa 3*: - *Język złożony ze znaków. Znaki naturalne i konwencjonalne, znaki językowe*, s. 176–180, - pojęcia: znak, znaki naturalne, znaki konwencjonalne,	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Język a inne systemy znaków*, s. 98–100, - *Ćwiczenie umiejętności. Kompetencje językowe i komunikacyjne,* s. 119–121, - pojęcia: znak, forma, treść, znaki naturalne, znaki konwencjonalne, systemy

				i znak niewerbalny - wyjaśnia, czym jest język jako system znaków - omawia różne znaczenia słowa *język* - korzysta ze słownika języka polskiego	znaki językowe, znaki ikoniczne, funkcje języka jako systemu znaków: generatywna, poznawcza, socjalizująca, kulturotwórcza.	znaków (kody), znak językowy, kompetencje językowe.
4., 5.	**Krótko, zwięźle i na temat… – różne rodzaje i formy sporządzania notatek**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: III.2.2.	- wyjaśnia, w jakim celu sporządza się notatki - podaje definicję notatki syntetyzującej - wymienia kryteria, które powinna spełniać prawidłowo sporządzona notatka - wymienia składniki fakultatywne notatki - wymienia różne formy sporządzania notatek - przekształca dłuższe formy wypowiedzi w notatki - na podstawie notatki redaguje obszerniejszy tekst - sporządza notatki w różnych formach, prawidłowo opracowane pod względem kompozycyjno-stylistycznym	*To się czyta! Klasa 2*: - *Notatka zgodna z protokołem. Formy wypowiedzi: notatka syntetyzująca, protokół*, s. 207–208.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Jak robić notatki?*, s. 297–300, - pojęcia: notatka syntetyzująca, notatka w formie tabeli, notatka w formie mapy myśli.
6.	**Antyk – podwaliny europejskiej kultury i tradycji**		Cele kształcenia – wymagania ogólne: I.2. Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.15, I.2.5, I.2.6.	- prezentuje podstawowe informacje o starożytności (czas trwania epoki, najważniejsi przedstawiciele literatury, filozofii i sztuki starożytnych Grecji i Rzymu oraz ich poglądy, cechy charakterystyczne sztuki antycznej) - określa mitologię jako zbiór	*To się czyta! Klasa 1*: - *Kilka słów o epokach: Starożytność*, s. 170–171.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Nazwa i ramy czasowe epoki,* s. 12, - *Fundamenty kultury europejskiej*, s. 13, - *Greckie miasta-państwa*, s. 14, - *Imperium rzymskie*, s. 15, - *Życie codzienne w antyku*,

				symbolicznych opowieści o bogach i bohaterach, wyrażających wierzenia ludów starożytnych i objaśniających początek świata, zjawiska przyrody, pochodzenie bogów i ludzi - opisuje początki literatury - rozróżnia rodzaje literackie – epikę, lirykę, dramat - wymienia najważniejsze tematy literatury antyku - sporządza notatkę na temat antyku		s. 16, - *Filozofia antyczna,* s. 17–18, - *Sztuka antyku*, s. 19–20, - *Czytanie tekstu kultury*, s. 21, - *Ikony antyku*, s. 22–23, - *Teksty z epoki. Wprowadzenie*, s. 27, - *Grecka koncepcja człowieka i losu*, s. 56, - pojęcia: starożytność, antyk, materializm, idealizm, stoicyzm, epikureizm, epika, liryka, dramat, mitologia.
7., 8.	**Jak redagować definicje i hasła encyklopedyczne?**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: III.2.2, IV.7.	- sprawnie odczytuje tekst głośno i cicho - rozpoznaje formy wypowiedzi: definicję, hasło encyklopedyczne - odróżnia hasła słownikowe od haseł encyklopedycznych - korzysta z informacji zawartych w encyklopedii - redaguje notatkę na temat zagadnień poznanych na zajęciach - tworzy przykładowe definicje podanych pojęć - stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymaganiami danej formy - pisze poprawnie pod względem ortograficznym	*To się czyta! Klasa 2*: - *W słowniku i encyklopedii. Formy wypowiedzi: definicja słownikowa, hasło encyklopedyczne*, s. 218–222.	*Ponad słowami. Klasa 2, część 2*: - *Definicja i hasło encyklopedyczne*, s. 206–212.

9., 10.	**Podstawowe zasady polskiej ortografii – powtórzenie i poszerzenie wiadomości ze szkoły podstawowej**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: IV.7, IV.10.	- podaje definicję terminu *ortografia* - wymienia cztery ogólne zasady polskiej pisowni i wyjaśnia, na czym polegają - podaje przykłady wyrazów ilustrujących podstawowe zasady polskiej pisowni - na podstawie podanych przykładów wyrazów objaśnia, jaka zasada reguluje ich pisownię - uzasadnia, dlaczego należy przestrzegać zasad pisowni - podaje nazwy słowników i źródła internetowe, w których można sprawdzić pisownię wyrazu w razie wątpliwości	*To się czyta! Klasa 1*: - *Żółta piegża chyżo czmychnęła w pszenżyto. Pisownia wyrazów z „u”, „ó”, „rz”, „ż”, „ch”, „h”*, s. 238–243.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Podstawowe zasady polskiej pisowni: fonetyczna, morfologiczna, historyczna, konwencjonalna*, s. 98–100, - *Ćwiczenie umiejętności. Kompetencje językowe i komunikacyjne. Zestaw 1*, s. 229–230.
11., 12.	**Mity starożytne jako symbole i metafory**	Tekst spoza listy lektur: Jan Parandowski, *Mitologia (Grecja)* – fragmenty	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.13, I.1.5, I.1.9, I.1.10, I.1.11, I.1.12, I.1.15.	- objaśnia związek mitologii z literaturą - określa funkcję mitów - wyjaśnia terminy *topos* i *archetyp* oraz podaje ich przykłady - podaje przykłady mitów greckich, a także omawia postacie i wydarzenia ukazane w wybranym micie - sporządza notatkę na temat mitów	*To się czyta! Klasa 1*: - *Trudny powrót do domu. Podróże Odyseusza w mitologii greckiej*, s. 14–17, - *Córki Nocy i nić życia. Ludzki los w mitologii greckiej*, s. 40– 42.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Teksty z epoki. Wprowadzenie,* s. 27, - *Czym były mity dla Greków?*, s. 30, - *Język mitów,* s. 30, - *Źródło toposów*, s. 30, - *Mit a archetyp,* s. 31, - Joseph Campbell, *Potęga mitu* (fragmenty), s. 33, - pojęcia: mit, mitologia, symbol, topos, archetyp, epika, liryka, dramat, poezja tyrtejska.
13.	**Językowy obraz świata**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe:	- wyjaśnia pojęcie *językowy obraz świata*		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*:

			II.1.1, II.2.5, III.2.6.	- podaje przykłady wyrażeń określających np. uczucia, upływ czasu, wartości - podaje przykłady sentencji, przysłów, związków frazeologicznych, alegorii, które odzwierciedlają określony sposób postrzegania świata		- *Rola języka w budowaniu obrazu świata*, s. 294–296 (*Mieć serce jak kamień – wiedza o świecie odwzorowana w języku*, *Prawy człowiek – językowy sposób wartościowania*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: językowy obraz świata, abstrakcja, metafora, alegoria, związek frazeologiczny.
14.	**Maski i koturny. Co warto wiedzieć o teatrze antycznym?**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.3, I.1.6, I.2.4.	- charakteryzuje teatr antyczny: wyjaśnia jego genezę i rozwój oraz spełnianą funkcję - omawia cechy tragedii antycznej (jedność miejsca, czasu i akcji, konflikt tragiczny jako istota akcji, funkcja chóru, maksymalnie trzech aktorów na scenie oprócz chóru) - wyjaśnia, czym jest *katharsis* i na czym polega zasada *decorum* - opisuje charakterystyczną budowę dramatu greckiego (prologos, parodos, epejsodion, stasimon, exodos) oraz wymienia elementy budowli teatralnej i ich funkcje - wymienia znanych tragików greckich i tytuły ich słynnych dzieł - omawia zasady	*To się czyta! Klasa 1*: - *Wśród sprzeczności. Konflikt wartości w tragedii Sofoklesa* (lektura obowiązkowa: Sofokles, *Antygona*), s. 59–63, - infografika *W teatrze starożytnym i współczesnym*, s. 64–65, - pojęcia: tragedia, komedia, *katharsis*, widownia (theatron), orchestra, skene, proskenion.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Teatr antyczny*, s. 24–26, - pojęcia: teatr, tragedia antyczna, komedia antyczna, fatum, tragizm, ironia tragiczna, konflikt tragiczny, *decorum*, *katharsis*.

				obowiązujące twórców dramatu antycznego - wyjaśnia, na czym polega uniwersalność dramatu antycznego - sporządza notatkę na temat teatru antycznego Uwaga: Nauczyciel może wykorzystać spektakl teatralny online.		
15., 16.	**Zasady użycia wielkich i małych liter**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.4.1.	- poprawnie stosuje w wypowiedziach pisemnych zasady ortograficzne	*To się czyta! Klasa 2*: *- Zostań arcymistrzem polskiej ortografii. Wielkie i małe litery. Pisownia łączna, rozdzielna i z łącznikiem*, s. 223–225.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: *- Kiedy używamy wielkich, a kiedy – małych liter?*, s. 101–104.
17., 18., 19.	**Podstawowe wiadomości o komunikacji międzyludzkiej i funkcjach wypowiedzi**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.3.1, II.3.2, II.3.4, IV.2, IV.9, IV.10.	- wyjaśnia, na czym polega komunikacja międzyludzka - omawia model komunikacji interpersonalnej, wymienia elementy aktu komunikacji - podaje przykłady elementów (składników) aktu komunikacji (aktu mowy) i określa ich funkcje - objaśnia powiązanie wyodrębnionych elementów aktu mowy z funkcjami, jakie pełnią - podaje przykłady form komunikacji - podaje warunki udanej i poprawnej komunikacji	*To się czyta! Klasa 3*: *- Między nadawcą a odbiorcą komunikatu. Akt komunikacji i jego elementy*, s. 181–184, *- Językowy savoir-vivre. Zasady etykiety językowej*, s. 189–193, *- Dobro, piękno i prawda. Wartościowanie wypowiedzi. Etyka słowa i inne składniki kultury*	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: *- Akt komunikacji językowej*, s. 174–177 (*Kto do kogo mówi?*, *Co jeszcze się składa na akt komunikacji?*, *Czy dobrze się rozumiemy?*, *Co musisz zrobić, aby twój komunikat był dobrze zrozumiany?*, *Jak ważna jest mowa ciała*, *Po przeczytaniu*), *- Informacja, prośba czy zaklęcie? Funkcje wypowiedzi*, s. 178–180 (*Jakie funkcje pełnią wypowiedzi?*, *„Chciałabym*

				- wymienia bariery utrudniające efektywną komunikację - uzasadnia konieczność przestrzegania etyki słowa - omawia problemy wynikające z nieprzestrzegania zasad etyki słowa - wyjaśnia znaczenie mowy ciała - objaśnia rolę intencji (celu) wypowiedzi - rozpoznaje cele przykładowych komunikatów - wymienia różne funkcje wypowiedzi - podaje przykłady krótkich wypowiedzi ilustrujących określone funkcje - rozpoznaje w tekstach różne funkcje wypowiedzi	*języka*, s. 194–196, - *Nie wierz we wszystko, co zobaczysz w sieci. Problemy komunikacji internetowej*, s. 197–200.	*powiedzieć, że …”. Funkcja informatywna*, *„Ach, jak tu pięknie!”. Funkcja ekspresywna*, *„Proszę o ciszę”. Funkcja impresywna*, *„O szyby deszcz dzwoni, deszcz dzwoni jesienny…”. Funkcja poetycka*, „Pisać *to czasownik przechodni, niedokonany”. Funkcja metajęzykowa*, *„Stoliczku , nakryj się”. Funkcja magiczna*, *Po przeczytaniu*), - *Kompetencje językowe i komunikacyjne. Ćwiczenie umiejętności,* s. 194–197, - pojęcia: akt mowy, komunikacja, komunikat, nadawca, odbiorca, kod językowy, kontekst, etyka słowa, mowa ciała, funkcje komunikacji interpersonalnej: informatywna, ekspresywna, impresywna, poetycka, metajęzykowa, fatyczna, magiczna.
20., 21.	**Stawiamy tezy, dobieramy argumenty…, czyli jak zredagować wypowiedź argumentacyjną**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.1.3, III.1.1, III.1.2, III.1.3, III.1.6.	- wyjaśnia, jakiego rodzaju wypowiedzi (teksty) mają charakter argumentacyjny (np. rozprawka, recenzja, charakterystyka, list otwarty, list motywacyjny, głos w dyskusji, przemówienie, reklama, szkic, esej) - przypomina cechy tekstu argumentacyjnego	*To się czyta! Klasa 2*: - *Rozprawiamy się z rozprawką. Formy wypowiedzi: rozprawka*, s. 203–206. *To się czyta! Klasa 3*: - *Na pierwszym planie:*	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Wypowiedź argumentacyjna*, s. 101–104 (*Jak budować wypowiedź argumentacyjną?*, *Kompozycja wypowiedzi argumentacyjnej*, *Budowa akapitów*, *Spójność wypowiedzi*, *Przykład*

				- definiuje argumentowanie jako jedną z umiejętności związanych z krytycznym myśleniem - dostrzega wartość umiejętności argumentacyjnych nie tylko w wypowiedziach dotyczących literatury - wyjaśnia, jak powinien być zbudowany tekst argumentacyjny - wymienia nienaruszalne zasady redagowania wypowiedzi argumentacyjnej - przypomina charakterystyczne cechy stylu i języka wypowiedzi argumentacyjnej - zapoznaje się ze słownictwem, które wykorzysta podczas redagowania wypowiedzi argumentacyjnej, w tym ze słownictwem służącym zachowaniu spójności między akapitami - doskonali umiejętność odróżniania argumentu od przykładu - przeredagowuje tekst na wypowiedź argumentacyjną - formułuje tezę do podanych przesłanek - rozwija umiejętność argumentowania - podaje argumenty	*argumentacja. Formy wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjna. Plan wypowiedzi*, s. 216–221, - pojęcia: argument, teza, hipoteza, plan wypowiedzi.	*wypowiedzi argumentacyjnej*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: argument, argumentacja, argumenty logiczne, argumenty rzeczowe, argumenty odwołujące się do emocji, kompozycja wypowiedzi, akapit.

				i kontrargumenty - tworzy listę wskazówek dla piszących wypowiedź argumentacyjną - tworzy plan wypowiedzi argumentacyjnej - samodzielnie redaguje wypowiedź argumentacyjną		
22., 23., 24.	**Odyseusz jako archetyp wędrowca, tułacza zmagającego się z przeciwnościami losu**	Homer, *Odyseja* (fragmenty)	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.10, I.1.11.	- czyta i analizuje wskazane fragmenty utworu - wyjaśnia genezę utworu - wymienia najważniejsze postacie - prezentuje krótko fabułę - charakteryzuje bohatera eposu - omawia ważne wątki i motywy - wymienia podstawowe cechy eposu homeryckiego - sporządza notatkę na temat motywu wędrowca – tułacza	*To się czyta! Klasa 1*: *- Trudny powrót do domu. Podróże Odyseusza w mitologii greckiej*, s. 14–17.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - Homer, *Odyseja* (fragmenty), s. 46–51 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*).
25., 26., 27., 28.	**Siła gramatyki – co pamiętamy ze szkoły podstawowej?**		Cele kształcenia – wymagania ogólne: II.1, II.4, II.5.	- wyjaśnia, czym jest i jaką funkcję w języku pełni gramatyka - podaje przykłady zdań zbudowanych z tych samych wyrazów o różnej formie gramatycznej i różnym szyku, następnie wyjaśnia, jaki wpływ na znaczenie zdania mają forma gramatyczna wyrazów oraz ich szyk - wymienia działy gramatyki: składnię, fleksję, słowotwórstwo i fonetykę; określa, czym się zajmuje	*To się czyta! Klasa 1*: *- Różne czasy, kilka osób, w różnych trybach. Formy i funkcje czasownika*, s. 182–186, *- Związek bardzo zgodny. Formy i funkcje rzeczownika i przymiotnika*, s. 187–193, *- Nas jest dwoje, a one są trzy. Formy i funkcje liczebnika i zaimka*, s. 194–199,	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: *- Od słowa do zdania. Czym jest gramatyka?*, s. 290–292 (*Do czego jest nam potrzebna gramatyka?*, *Ja mówię, ty mówisz, on mówi. Fleksja*, *Kot, kotek, kocisko. Słowotwórstwo*, *Budowa wypowiedzeń. Składnia*, *Po przeczytaniu*), *- Niezbędnik*, s. 324–328 (*Składnia*, *Fleksja*, *Słowotwórstwo*, *Fonetyka*).

				każdy z nich - nazywa części zdania i prawidłowo wskazuje je w różnego rodzaju wypowiedzeniach (pojedynczych i złożonych) - odróżnia zdania pojedyncze od zdań złożonych - wyróżnia zdania złożone podrzędnie i zdania złożone współrzędnie, zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem, zdania wielokrotnie złożone - nazywa i rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy - wyjaśnia terminy: deklinacja, koniugacja - podaje przykłady wyrazów nieodmiennych - objaśnia, w jaki sposób budujemy wyrażenia i zdania, nadając wyrazom różne formy fleksyjne; wskazuje w wyrazach końcówkę fleksyjną i temat fleksyjny, a także przykłady wyrazów z obocznościami fonetycznymi - opisuje budowę wyrazów; wyróżnia wyrazy podstawowe i pochodne - wyróżnia w wyrazach pochodnych temat słowotwórczy i formant słowotwórczy - wyróżnia rodzaje formantów	- *Zawsze jednakowo, nigdy nie inaczej. Nieodmienne części mowy i ich znaczenie*, s. 200–204, - *Proste i nie takie proste konstrukcje. Zdania pojedyncze w tekstach*, s. 205–211, - *W jednym zdaniu – kilka zdań. Zdania złożone w tekstach*, s. 212–217, - *Jak powstają słowa? Budowa słowotwórcza wyrazów*, s. 223–227. *To się czyta! Klasa 3*: - *Język złożony ze znaków. Znaki naturalne i konwencjonalne, znaki językowe*, s. 176–180.	

				(przedrostek, przyrostek, wrostek, formant fleksyjny); wskazuje formanty w podanych przykładach wyrazów - wskazuje w poznanych wierszach przykłady neologizmów artystycznych i objaśnia, w jaki sposób zostały utworzone - podaje przykłady rodzin wyrazów; wskazuje w nich rdzeń oraz oboczności - w podanych przykładach wyrazów złożonych odróżnia złożenia od zrostów - podaje definicję głoski - nazywa typy głosek; wylicza samogłoski, podaje przykłady spółgłosek, w tym przykłady spółgłosek twardych i spółgłosek miękkich - wymienia głoski nosowe i ustne, wskazuje je w przykładowych wyrazach - podaje przykłady głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, wskazuje je w przykładowych wyrazach - wylicza typy upodobnień pod względem dźwięczności i wskazuje przykłady upodobnień w podanych wyrazach - podaje przykłady wyrazów z zanikiem dźwięczności na końcu wyrazu - podaje przykłady wyrazów,		

				w których w wymowie potocznej występuje uproszczenie grupy spółgłoskowej - podaje zasady akcentowania wyrazowego obowiązujące w języku polskim		
29., 30., 31., 32.	**Horacy – mistrz poezji i nauczyciel życia**	Horacy – wybrane utwory	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.4, I.1.5, I.1.6, I.1.8, I.1.9.	- podaje podstawowe informacje o Horacym - objaśnia genezę *Pieśni* - analizuje i interpretuje wybrane utwory: określa sytuację liryczną, wyjaśnia metafory, charakteryzuje podmiot liryczny - określa pieśń jako najstarszy i najbardziej powszechny gatunek liryczny - wymienia rodzaje pieśni ze względu na ich tematykę - podaje główne założenia filozofii Horacego, przedstawia je w formie mapy myśli - objaśnia, jakie wskazówki życiowe zawierają utwory poety - wymienia najbardziej znane sformułowania i zwroty, w tym związki frazeologiczne, zaczerpnięte z poezji Horacego i używane do dzisiaj - bierze udział w dyskusji na temat aktualności filozofii Horacego		*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - Horacy, *Pieśni* (wybór), s. 77–78 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: epikureizm, stoicyzm, pieśń, zasada złotego środka, fortuna, prawa natury, zasada *decorum*, horacjanizm, skrzydlate słowa.
33., 34.,	**Sztuka**		Treści nauczania –	- objaśnia termin *erystyka*	*To się czyta! Klasa 3*:	*Ponad słowami. Klasa 2,*

35.	**dyskutowania i prowadzenia sporów**		wymagania szczegółowe: II.1.3, III.1.1, III.1.5, III.1.8, III.2.1, III.2.2, III.2.6, III.2.7, IV.1, IV.2.	i jego pochodzenie oraz na czym polega i jakim celom przyświeca sztuka prowadzenia sporów i dowodzenia racji, a także jak ją postrzegano w antyku - wyjaśnia, na czym polegają i czemu mają służyć fortele logiczno-językowe (sofizmaty) - podaje przykłady błędów logicznych stosowanych świadomie - wymienia typy argumentów pozamerytorycznych, podaje ich cele, ilustruje je przykładami i omawia formy obrony przed nimi - omawia metody pozwalające na przeciwstawienie się oponentowi - określa cechy rzeczowej, etycznej dyskusji - wymienia i wyjaśnia cechy wywodu demagogicznego - odczytuje przykładowy wywód demagogiczny i wskazuje w nim chwyty erystyczne budzące wątpliwość - analizuje i ocenia wybrane programy wyborcze - analizuje przykładowe wystąpienia telewizyjne znanych polityków - układa dialogi ilustrujące poznane chwyty erystyczne	- *Dobro, piękno i prawda. Wartościowanie wypowiedzi. Etyka słowa i inne składniki kultury języka*, s. 194–196, - *(Nie) przebierając w argumentach. Argumenty i chwyty erystyczne stosowane w dyskusji*, s. 201–206, - *Warto rozmawiać, nie warto się kłócić. Sztuka prowadzenia rozmowy i dyskutowania. Dyskusja a spór i kłótnia*, s. 207–211, - pojęcia: kultura języka, poprawność i sprawność językowa, etyka i estetyka słowa, eufemizmy, wypowiedzi wartościujące, teza, argumenty logiczne, rzeczowe i emocjonalne, chwyty erystyczne, dyskusja, dyskutant, adwersarz, oponent, moderator, spór.	*część 2*: - *Erystyka w dyskusji, typy argumentów*, s. 191–196 (*Erystyka i jej cele*, *Błąd logiczny*, *Typy argumentów erystycznych*, *Demagogia*), - *Dyskusja a spór i kłótnia*, s. 197–205 (*Istota dyskusji*, *Zasady dyskutowania*, *Reguły grzecznościowe w dyskusji i sporze*, *Cechy agresji językowej*, *Jak reagować na agresję językową?*), - pojęcia: erystyka, erystyk, sofizmaty, chwyty erystyczne, demagogia.

36., 37.	**Historia powstania i różne oblicza polszczyzny**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.2.1, II.2.2, III.1.9, III.2.7, III.2.8.	- wyjaśnia przyczyny rozpadu i różnicowania się praindoeuropejskiej wspólnoty językowej - nazywa rodzaje zmian w języku polskim i podaje ich przykłady pochodzące z wybranego utworu literackiego - wymienia odmiany polszczyzny i wyjaśnia, na czym polega jej zróżnicowanie - wskazuje w przykładowych tekstach oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny - wskazuje w tekstach elementy gwarowe - podaje przykłady synonimów używanych w języku ogólnonarodowym, dialektach i gwarach - podaje przykłady zwrotów używanych przez daną grupę środowiskową - rozpoznaje wypowiedzi zgodne z normą wzorcową i normą użytkową - tworzy wypowiedzi zgodne z wzorcową odmianą języka	*To się czyta! Klasa 3*: - *Na dwór – na pole? Różne odmiany polszczyzny*, s. 185–188, - pojęcia: język ogólnonarodowy, dialekt, gwara, regionalizm, odmiany środowiskowe języka.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Jak powstał i jak się rozwijał język polski?*, s. 293–296 (*Pradawny przodek języka polskiego*, *W rodzinie języków słowiańskich*, *Kształtowanie się systemu gramatycznego*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: język praindoeuropejski, język prasłowiański, zmiany fonetyczne, fleksyjne, leksykalne, składniowe. *Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Odmiany polszczyzny*, s. 275–279 (*Polszczyzna ogólna*, *Terytorialne odmiany języka*, *Środowiskowe odmiany języka*, *Język mówiony i język pisany*, *Język oficjalny i nieoficjalny*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: dialekt, gwara ludowa, gwara środowiskowa, socjolekt, żargon, język mówiony, język pisany, język oficjalny i nieoficjalny.
38., 39.	**Powtórzenie wiadomości o literaturze**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.15, I.1.16.	- określa ramy czasowe epoki - wyjaśnia znaczenie osiągnięć literatury, sztuki i filozofii	*To się czyta! Klasa 1*: - *Kilka słów o epokach:*	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Mapa myśli*, s. 122–123,

	starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu			antyku dla rozwoju kultury europejskiej - omawia poglądy najważniejszych filozofów starożytnych - przedstawia genezę i najważniejsze cechy starożytnego teatru greckiego - określa rolę mitów w życiu i kulturze starożytnych Greków - wskazuje wątki mitologiczne w dowolnych współczesnych tekstach kultury - podaje przykłady frazeologizmów związanych z antykiem i mitologią - wypowiada się na temat dziedzictwa kultury starożytnej, w tym teatru i sztuki antycznej - czyta ze zrozumieniem teksty dotyczące kultury antyku i kultu Dionizosa - wyjaśnia z wykorzystaniem słowników znaczenie słów użytych w tekście - odczytuje sens tekstu, znaczenia zdań i grup zdań - pisze wypowiedź argumentacyjną na temat związany z literaturą antyku	*Starożytność*, s. 170–171.	- *Wiesz, umiesz, zdasz*, s. 124–128. *Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Niezbędnik. Starożytność. Antyk,* s. 320–321.
40., 41.	**Piszemy plan twórczy i plan odtwórczy tekstu**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.14, I.2.1, I.2.2, III.2.4.	- uzasadnia użyteczność pisania planu - wyjaśnia różnicę między planem odtwórczym (na podstawie tekstu) a planem		*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Jak napisać plan twórczy i odtwórczy tekstu?*, s. 181–184 (*Rodzaje planów*,

				twórczym (poprzedzającym napisanie tekstu) - omawia różnicę między planem ramowym a planem szczegółowym - przypomina, w jaki sposób pisze się plan twórczy i plan odtwórczy - podaje cechy dobrze przygotowanego planu - odczytuje przykładowy plan twórczy i przykładowy plan odtwórczy - przeredagowuje zapisy przykładowych planów, zmieniając zdania w równoważniki zdań i odwrotnie - układa plan wypowiedzi argumentacyjnej - stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami danej formy wypowiedzi, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat		*Przykład planu twórczego*, *Przykład planu odtwórczego*, *Po przeczytaniu*).
42.	**Rodzaje i gatunki literackie – powtórzenie**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.3.	- rozróżnia rodzaje literackie – epikę, lirykę, dramat - wskazuje wyznaczniki rodzajów literackich - wyjaśnia, że głównym wyznacznikiem przynależności do jednego z rodzajów jest stosunek podmiotu literackiego do świata przedstawionego, sposób jego przejawiania się	*To się czyta! Klasa 1*: - *Rodzaje i gatunki literackie*, s. 244–245.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Niezbędnik. Rodzaje i gatunki literackie*, s. 321–323, - pojęcia: rodzaje literackie: liryka, epika, dramat; gatunki liryki: pieśń, psalm, tren, sonet, fraszka, oda; gatunki epickie: powieść, opowiadanie, nowela, epos,

				i organizacja językowa utworu - wymienia epickie gatunki literackie poznane na poprzednich etapach edukacyjnych - wymienia rodzaje i gatunki literackie uprawiane w antyku oraz utwory będące ich przykładami - wyjaśnia, że gatunki literackie są wynikiem określonej sytuacji społeczno-kulturalnej, pojawiają się i zanikają lub ulegają przekształceniom - uczestniczy w dyskusji na temat celowości i użyteczności przypisywania różnych dzieł literackich do określonych gatunków		bajka; gatunki dramatyczne: tragedia, komedia, dramat romantyczny.
43.	**Partykuły *nie* i *by* – kiedy piszemy je łącznie, a kiedy rozdzielnie?**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.4.1.	- podaje reguły pisowni łącznej i rozdzielnej partykuły *nie* oraz partykuły *by* z różnymi częściami mowy oraz wymienia odpowiednie przykłady - wymienia wyjątki dotyczące zasad pisowni różnych części mowy z partykułą *nie* - uzasadnia pisownię *nie* w przysłowiach i objaśnia sens tych przysłów - rozpoznaje sytuacje, kiedy w zdaniach występuje *by* jako spójnik, a nie jako partykuła - wskazuje błędy w zapisie partykuł w przykładowym	*To się czyta! Klasa 2*: - *Zostań arcymistrzem polskiej ortografii. Wielkie i małe litery. Pisownia łączna, rozdzielna i z łącznikiem*, s. 225–226.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Łącznie czy rozdzielnie? Pisownia partykuł „nie” i „by”*, s. 105–107.

				tekście i je poprawia - korzysta ze słownika ortograficznego		
44., 45., 46., 47., 48.	**Biblia jako jeden z fundamentów kultury europejskiej**	*Biblia* (fragmenty: *Księgi Koheleta*, *Pieśni nad Pieśniami*, *Księgi Psalmów*, *Księgi Hioba*, *Apokalipsy św. Jana*)	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.6, I.1.8, I.1.10, I.1.11, I.1.13, I.1.16, I.2.2, II.2.5, II.2.6, II.2.7.	- wskazuje znaczenie Biblii jako jednego ze źródeł kultury europejskiej, zbioru wzorców moralnych, kodeksu postępowania, inspiracji dla twórców oraz księgi świętej dla wyznawców judaizmu i chrześcijaństwa - przedstawia czas powstawania Biblii i pochodzenie jej nazwy - omawia podział Biblii - wyjaśnia terminy: *kanon*, *apokryf* - udowadnia, że Biblia jest dziełem wielogatunkowym - na podstawie wskazanych fragmentów dostrzega symboliczność języka psalmów - interpretuje przedstawione przypowieści, odczytując ich warstwę paraboliczną - podaje przykłady związków frazeologicznych mających źródło w Biblii, wyjaśnia ich sens i pochodzenie - omawia cechy stylistyczne wspólne dla ksiąg biblijnych - omawia problemy podejmowane w księgach biblijnych - wyjaśnia tytuł i genezę *Księgi Rodzaju*	*To się czyta! Klasa 1*: - *Czy warto być ciekawym? Opowieść o wygnaniu z raju* (lektura obowiązkowa: fragmenty *Księgi Rodzaju*), s. 68–70, - *Bolesne pytania. Hiob – człowiek cierpiący* (lektura obowiązkowa: fragmenty *Księgi Hioba*), s. 84–86, - *Kilka słów o epokach: Starożytność*, s. 172–173, - pojęcia: Genesis, związki frazeologiczne.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Biblia. Wprowadzenie*, s. 129, - *Historia tekstów biblijnych*, s. 129, - *Podział i zawartość Biblii*, s. 130, - *Kanon i apokryfy*, s. 131, - *Przekłady Biblii*, s. 131, - *Czym jest Biblia?*, s. 131–132, - *Jak odczytywać Biblię?*, s. 132, - *Biblia w kulturze*, s. 132, - *Biblia a język*, s. 132–133, - *Styl biblijny*, s. 133, - *Księga Rodzaju* (fragmenty), s. 134–139 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - *Księga Hioba* (fragmenty), s. 140–145 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - *Księga Koheleta* (fragmenty), s. 146–148

				- omawia postacie i historie opisane w *Księdze Rodzaju* - przedstawia koncepcję Boga oraz różne wizje człowieka i świata zawarte w poszczególnych księgach biblijnych - omawia relacje Boga i cierpiącego człowieka ukazane w *Księdze Hioba* - porównuje wizje człowieka z *Księgi Koheleta* i z *Księgi Psalmów* - określa psalm jako gatunek liryczny - odszukuje środki stylistyczne zastosowane w psalmach i omawia ich funkcje - omawia koncepcję miłości na podstawie fragmentu *Pieśni nad Pieśniami* - omawia motyw zagłady świata w *Apokalipsie św. Jana* - interpretuje symbole i alegorie zawarte we fragmentach *Biblii* - wskazuje biblijne przykłady nieprzemijalnych postaw ludzkich, uczuć, uniwersalnych wartości i aktualnych motywów - wskazuje i interpretuje podstawowe toposy biblijne (np. topos raju, *homo viator*) - podaje przykłady kontynuacji i nawiązań do Biblii - sporządza notatkę na temat		(*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - *Księga Psalmów* (fragmenty), s. 149–151 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - *Pieśń nad Pieśniami* (fragmenty), s. 152–154 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - *Apokalipsa św. Jana* (fragmenty), s. 155–160 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - tekst: Harold S. Kushner, *Co się naprawdę zdarzyło w ogrodzie Eden?*, s. 161–163, - *Wskazówki interpretacyjne. Upadek pierwszych ludzi i narodziny sumienia*, s. 163, - *Po przeczytaniu*, s. 163, - pojęcia: *Biblia*, kanon biblijny, apokryf, alegoria, symbol, przypowieść, pieśń,

				nawiązań literackich do Biblii w kolejnych epokach		psalm, psałterz, hymn, modlitwa, chronologia, periodyzacja, styl biblijny, biblizmy, konwencje literackie, wartości uniwersalne, teodycea, teofania, archetyp, eschatologia, sacrum i profanum, motywy i toposy biblijne. *Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Niezbędnik. Starożytność. Biblia*, s. 321–322.
49., 50.	**Język i jego funkcje**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.3.1, IV.2, IV.9.	- rozpoznaje i nazywa funkcje tekstu: informatywną (informacyjną), poetycką, ekspresywną (emotywną), impresywną (perswazyjną) - określa dominujące funkcje przykładowych wypowiedzi - wymienia i definiuje funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną i społeczną - rozpoznaje poszczególne funkcje języka w wybranych tekstach literackich i wypowiedziach z języka potocznego - pisze tekst na zadany temat, wyraźnie realizujący określoną funkcję - posługuje się podstawowymi pojęciami związanymi z komunikacją językową		*Ponad słowami. Klasa 2, część 2*: - *Funkcje języka*, s. 182–185 (*Nazywamy rzeczywistość. Funkcja poznawcza języka*, *Porozumiewamy się z innymi. Funkcja komunikacyjna języka*, *Tworzymy wspólnotę. Funkcja społeczna języka*, *Po przeczytaniu*).

51.	**Średniowiecze – wprowadzenie do epoki**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.9, I.1.15, I.1.16.	- prezentuje podstawowe informacje o średniowieczu (czas trwania, zabytki literackie, teocentryzm, uniwersalizm kultury średniowiecznej) - wymienia podstawowe cechy stylu romańskiego i stylu gotyckiego oraz podaje ich przykłady w sztuce polskiej i europejskiej - wskazuje najważniejsze tematy literatury średniowiecznej (religia oraz związek człowieka i świata z Bogiem, śmierć, obyczaje dworskie i rycerskie, wzorce: władcy, rycerza, ascety, ważne wydarzenia historyczne) - wskazuje gatunki literackie charakterystyczne dla epoki: pieśń, kazanie, moralitet, misterium, kronikę, modlitwę, epos rycerski, romans rycerski - określa tematykę i bohaterów wybranego utworu średniowiecznego, przedstawia wizję świata zawartą w tym utworze i wskazuje w nim archaizmy językowe	*To się czyta! Klasa 1*: - *I śmiesznie, i strasznie. Śmierć w życiu średniowiecznego człowieka* (lektura obowiązkowa: fragmenty *Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią*), s. 90–93, - *Kilka słów o epokach: Średniowiecze*, s. 174–175, - pojęcia: teocentryzm, uniwersalizm, wzorce osobowe (władca, rycerz, asceta), styl gotycki, styl romański.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Średniowiecze. O epoce*, s. 206–219, - pojęcia: średniowiecze, teocentryzm, dualizm świata i człowieka, uniwersalizm, hierarchiczność, średniowieczne wzorce osobowe, styl gotycki, styl romański, alegoria, pieśń, epos rycerski, archaizm.
52., 53.	**Interpretacja nie jest aż tak trudna...**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: III.2.6.	- wyjaśnia, na czym polega interpretacja tekstu literackiego i do czego służy - określa konieczną zawartość wypowiedzi interpretacyjnej		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Interpretacja tekstu literackiego*, s. 214–217, - *Ćwiczenie umiejętności.*

				o charakterze argumentacyjnym - podaje zasady kompozycji rozprawki interpretacyjnej - wyjaśnia, co to jest akapit i jakie ma znaczenie, oraz potrafi podzielić tekst na akapity - analizuje wybrane teksty pod kątem identyfikacji gatunkowej - wyjaśnia tytuł i wskazuje kluczowe słowa w wybranych utworach - formułuje przykładowe tezy i konteksty interpretacyjne do wybranych utworów - szuka uzasadnień dla przykładowych tez interpretacyjnych		*Interpretacja tekstu*, s. 218–222.
54.	**Pisownia *-ji*, *-ii* oraz *-i* w zakończeniach niektórych rzeczowników**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.4.1, IV.7.	- podaje zasady pisowni rzeczowników zakończonych w mianowniku lp. na *-ja* i *-ia* - podaje formy D., C. i Ms. lp. wybranych rzeczowników i wyjaśnia pisownię ich zakończeń - rozpoznaje wybrane rzeczowniki zapożyczone z języka łacińskiego i poprawnie zapisuje ich formy w D., C. i Ms. lp. oraz w D. lm. - objaśnia pisownię form D., C. i Ms. nazw różnego rodzaju miejsc współtworzonych przez formanty *-elnia*, *-ernia*,		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: *- Pisownia „-ji”, „-ii” oraz „-i” w zakończeniach niektórych rzeczowników*, s. 208–209.

				-alnia, *-arnia* - posługuje się słownikiem ortograficznym - pisze bezbłędnie ze słuchu		
55.	***Lament świętokrzyski* – arcydzieło polskiej liryki średniowiecznej**	*Lament świętokrzyski* (fragmenty)	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.3, I.1.5, I.1.6, I.1.16.	- określa gatunek liryki (lament – plankt, żal), sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów *Lamentu świętokrzyskiego* - nazywa uczucia podmiotu lirycznego - charakteryzuje Maryję jako matkę - opisuje relację Matki Boskiej z synem - rozpoznaje w wierszu motyw *stabat Mater Dolorosa* - dostrzega ludzki wymiar cierpienia w monologu Marii - omawia podobieństwa i różnice w sposobie przedstawienia Matki Boskiej w *Lamencie świętokrzyskim* i *Bogurodzicy* - podaje przykłady średniowiecznych dzieł sztuki, w których pojawia się motyw *stabat Mater Dolorosa* - wskazuje archaizmy leksykalne i fleksyjne	*To się czyta! Klasa 1*: - *Kilka słów o epokach: Średniowiecze*, s. 174–175.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Lament świętokrzyski* (fragmenty), s. 225–227 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: misterium, lament (żal, plankt), dramat liturgiczny, podmiot liryczny, motyw, archaizm.
56.	**Średniowieczny wzorzec ascety w *Legendzie o świętym Aleksym***	*Legenda o świętym Aleksym* (fragmenty)	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.3, I.1.5, I.1.8, I.1.9.	- wyjaśnia związek literatury średniowiecznej ze światopoglądem epoki i dominującymi systemami filozoficznymi - określa cechy	*To się czyta! Klasa 1*: - *Uporządkowanie i hierarchia. Średniowieczny obraz świata* (lektura obowiązkowa:	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Legenda o św. Aleksym* (fragmenty), s. 228–233 (*Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza*

				charakterystyczne dla średniowiecznego obrazu świata - przypomina wzór średniowiecznego rycerza zaprezentowany w *Pieśni o Rolandzie* - uzasadnia, że *Legenda o świętym Aleksym* stanowi przykład średniowiecznej literatury hagiograficznej (problematyka, informacje o pochodzeniu świętego, opis jego ascetycznego życia, motywy, które kierowały nim przy wyborze drogi życiowej, śmierć z cudownymi znakami) - omawia treść i budowę utworu - określa funkcje utworu parenetycznego - przedstawia zawarty w utworze wzorzec osobowy: ideał świętego - omawia średniowieczną wizję świata przedstawioną w utworze - wskazuje archaizmy leksykalne i fleksyjne	*Bogurodzica*), s. 106–107, - *Odwaga, waleczność, wierna służba. Średniowieczny wzór rycerza* (lektura obowiązkowa: fragmenty *Pieśni o Rolandzie*), s. 108–111, - *Kilka słów o epokach: Średniowiecze*, s. 174–175, - pojęcia: teocentryzm, uniwersalizm, wzorzec osobowy.	*i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: teocentryzm, hagiografia, pareneza (pouczenie), archetyp eskapizmu, bierności, dobrowolnego ubóstwa i wyrzeczenia się dóbr doczesnych, asceta.
57.	**Nietypowy święty przedstawiony w tekście anonimowego autora z XIV w.**	*Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu* (fragmenty)	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.14, I.1.15, I.1.16.	- określa czas i miejsce powstania utworu, wyjaśnia jego tytuł - przedstawia krótko bohatera i treść utworu, wyróżnia elementy realistyczne, fikcyjne i fantastyczne - przytacza najważniejsze		*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Kwiatki św. Franciszka z Asyżu* (fragmenty), s. 238–242 (*Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*,

				informacje na temat życia św. Franciszka - wymienia cechy franciszkańskiego wzorca religijnego - opisuje postawę św. Franciszka wobec świata, Boga, zwierząt i ludzi - wymienia główne wartości wiążące się z duchowością franciszkańską, np. pokój, dobro, pokora, ubóstwo, radość i pogoda ducha, miłość do stworzeń - omawia przesłanie moralne utworu - omawia poglądy św. Franciszka, z którymi się zgadza - dostrzega podobieństwo postawy bohatera wobec natury do postaw współczesnych ludzi - wypowiada swój sąd na temat znaczenia postawy franciszkańskiej i ideałów franciszkańskich we współczesnym świecie - w wypowiedziach poprawnie używa terminów: *franciszkanizm*, *franciszkański*		*Komentarz do lektury*), - pojęcia: legenda, postawa franciszkańska, „mali bracia”.
58.	**Pisownia samogłosek nosowych *ą*, *ę* oraz połączeń *om*, *on*, *em*, *en***		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.4.1.	- omawia podstawowe zasady pisowni wyrazów z *ą*, *ę*, *om*, *on*, *em*, *en* - podaje różnice w wymowie i zapisie omawianych wyrazów		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: *- Kiedy piszemy „ą” i „ę”, a kiedy „-om”, „-on”, „-em”, „-en”?*, s. 210–211.

				- odmienia prawidłowo czasowniki przez osoby - poprawnie pisze wyrazy z *ą*, *ę*, *om*, *on*, *em*, *en* - posługuje się słownikiem ortograficznym - pisze bezbłędnie ze słuchu		
59.	**Wzorzec osobowy średniowiecznego władcy**	Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty)	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.3, I.1.8, I.1.9, I.1.10.	- określa czas i okoliczności powstania dzieła - przedstawia autora kroniki - wymienia cechy gatunkowe kroniki - omawia sposób przedstawienia przez autora kroniki władców z dynastii piastowskiej - wymienia cechy dobrego władcy i cechy panujących Bolesławów wymienione w kronice - opisuje wzorzec osobowy średniowiecznego władcy - w opisie władców wskazuje elementy hiperbolizacji, idealizacji oraz określa ich funkcje - opisuje walory poznawcze i artystyczne dzieła Galla Anonima - wyjaśnia, na czym polegał panegiryzm średniowiecznej kroniki		*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty), s. 262–264 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: historiografia, kronika, panegiryzm, prawda historyczna.
60.	**Jak rozpoznać i jak pisać przyimki złożone?**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.4.1.	- rozpoznaje w zdaniu przyimki i omawia zasady pisowni przyimków złożonych - układa zdania z wybranymi		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: *- Pisownia przedrostków „roz-”, „bez-”, „wez-”,*

				przyimkami złożonymi - rozróżnia przyimek *sponad* i konstrukcję składniową *z ponad*, podaje przykłady ich użycia w zdaniach		*„wes-”, „wz-”, „ws-” oraz przyimków złożonych*, s. 212–213.
61., 62.	**Alegoryczna wędrówka włoskiego poety po światach pozaziemskich**	Dante Alighieri, *Boska komedia* (fragmenty)	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.3, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, I.1.11, I.1.14, I.1.15, I.1.16, I.2.2, III.1.1, III.2.1, IV.5.	- prezentuje sylwetkę i twórczość Dantego Alighieri oraz określa czas powstania jego największego dzieła - wyjaśnia powody stworzenia *Boskiej komedii* - wyjaśnia tytuł utworu - przedstawia zwięźle fabułę dzieła - wymienia i krótko charakteryzuje przewodników poety po krainach pozaziemskich - omawia rolę Beatrycze - podaje definicję poematu epickiego - analizuje tekst źródłowy - przedstawia piekło opisane w dziele Dantego - wyjaśnia, co to jest alegoria i czym rożni się od symbolu - objaśnia alegoryczną wymowę określonych elementów w dziele Dantego - omawia kompozycję *Boskiej komedii* - przedstawia sytuację, w jakiej znalazł się Dante przed wędrówką po zaświatach - określa nastrój panujący w pierwszej części poematu		*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - Dante Alighieri, *Boska komedia* (fragmenty), s. 269–277 (*Na dobry początek*, nota biograficzna, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - pojęcia: poemat epicki, dantejskie sceny.

				i jak wpływa na ten nastrój treść napisu na bramie prowadzącej do piekła - bierze udział w dyskusji na temat wniosków dotyczących natury człowieka, jakie można wysnuć z opisu dusz przebywających w drugim kręgu piekła - wyjaśnia, dlaczego Dante uznany jest za prekursora renesansu, i podaje cechy *Boskiej komedii* zapowiadające nadejście nowej epoki		
63.	**Powtórzenie wiadomości o średniowieczu**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.15, I.1.16, I.2.5, I.2.6.	- charakteryzuje epokę średniowiecza (czas trwania, tematyka literatury, sztuka) - wskazuje wzorce osobowe epoki: ascetę, rycerza, władcę - podaje przykłady utworów średniowiecznych, w których pojawiają się motywy miłości i śmierci - wymienia gatunki literackie charakterystyczne dla epoki: pieśń religijną, romans rycerski, kronikę, epos rycerski	*To się czyta! Klasa 1*: - *Kilka słów o epokach: Średniowiecze*, s. 174–175.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Mapa myśli. Średniowiecze*, s. 314–315, - *Wiedzieć więcej*, s. 316, - *Wiesz, umiesz, zdasz. Zadania powtórzeniowe*, s. 317, - *Sprawdź się*, s. 318–320, - pojęcia: średniowiecze, teocentryzm, średniowieczne wzorce osobowe, pieśń religijna, kronika, epos rycerski, romans rycerski, etos rycerza, wizerunki Matki Boskiej w literaturze i sztuce średniowiecza, środki poetyckie, *memento mori*, *danse macabre*, satyra, groteska, polemika, aluzja literacka, dialog kulturowy,

						stylizacja i jej odmiany, archaizmy, archaizacja, słownictwo wartościujące, słowa nacechowane emocjonalnie i neutralne, ironia, szkic interpretacyjny, definicja. *Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Niezbędnik. Średniowiecze,* s. 322–323.
64., 65.	**Style funkcjonalne polszczyzny**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.2.1, II.2.2.	- definiuje pojęcie stylu języka jako sposobu wyrażenia treści przy odpowiednim doborze środków językowych - odróżnia style funkcjonalne od stylu artystycznego - wyróżnia style funkcjonalne języka: potoczny, urzędowy, naukowy, publicystyczny, wskazuje ich główne cechy - rozpoznaje styl wybranego tekstu, wskazuje środki językowe i ich funkcje	*To się czyta! Klasa 2*: - *Dobrze mieć swój styl – także w mowie i piśmie. Style języka*, s. 170–174, - *Trochę luźniej, mniej formalnie. Styl potoczny*, s. 175–178.	*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Style funkcjonalne*, s. 280–285 (*Co to jest styl?*, *Styl potoczny*, *Styl urzędowy*, *Styl naukowy*, *Styl artystyczny*, *Styl publicystyczny*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: styl wypowiedzi, style funkcjonalne, styl: artystyczny, potoczny, urzędowy, naukowy, publicystyczny.
66., 67.	**Typy i grupy zapożyczeń językowych**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.2.4.	- podaje definicję zapożyczeń (pożyczek) językowych - wyjaśnia, skąd biorą się zapożyczenia językowe i jaką pełnią funkcję - wskazuje historyczne źródła wybranych zapożyczeń - podaje przykłady zapożyczeń i zjawisk wymagających nowych określeń		*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Zapożyczenia*, s. 270–274 (*Podział zapożyczeń ze względu na przedmiot*, *Podział zapożyczeń ze względu na stopień przyswojenia*, *Historia zapożyczeń*, *Podział zapożyczeń ze względu na pochodzenie*, *Po*

				- wymienia typy zapożyczeń językowych zgodnie z trzema podziałami – ze względu na przedmiot, ze względu na stopień przyswojenia, ze względu na pochodzenie – i podaje ich przykłady - wskazuje i nazywa zapożyczenia w podanych fragmentach tekstu - przekształca przykłady zdań zawierających zapożyczenia tak, aby zachować ich sens, a wyeliminować wyrazy i wyrażenia zapożyczone - wymienia zalety i wady funkcjonowania zapożyczeń w języku polskim, wyjaśnia, kiedy stanowią zagrożenie dla polszczyzny - odróżnia zapożyczenia od wyrazów rodzimych - bierze udział w dyskusji na temat zalewu współczesnej polszczyzny anglicyzmami		*przeczytaniu*), - *Kompetencje językowe i komunikacyjne. W kierunku matury. Zestaw 1*, s. 350–351, - pojęcia: zapożyczenie (inaczej: pożyczka), wtręty, typy zapożyczeń, internacjonalizmy.
68.	**Odrodzenie – prezentacja epoki**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.15, I.1.16, I.2.5, I.2.6.	- przedstawia podstawowe informacje o epoce odrodzenia (czas trwania, ważne wydarzenia, np. wielkie odkrycia geograficzne i wynalazek druku, odkrycie antyku, tematyka literatury renesansowej, najważniejsi twórcy, cechy sztuki renesansu i najsłynniejsze dzieła) - podaje najważniejsze	*To się czyta! Klasa 1*: - *Kilka słów o epokach: Renesans*, s. 176–177, - pojęcia: humanizm renesansowy, antropocentryzm, człowiek renesansu, antyczny kanon piękna.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Nazwa i ramy czasowe epoki*, s. 12, - *Odkrycie antyku*, s. 13, - *Humanizm: człowiek miarą wszechrzeczy*, s. 14, - *Reformacja: nowy model religijności*, s. 15, - *Życie codzienne w renesansie*, s. 16, - *Filozofia w renesansie*,

				informacje na temat rozwoju myśli polityczno-społecznej w renesansie - wyjaśnia pojęcia: *humanizm*, *antropocentryzm* - charakteryzuje humanizm jako renesansowy prąd umysłowy - omawia renesansowy ideał człowieka - krótko opisuje główne poglądy znanych renesansowych myślicieli - wymienia gatunki literackie charakterystyczne dla epoki: sonet, hymn, fraszkę, pieśń, tren, tragedię, komedię, a także utwory będące ich przykładami - odszukuje źródła przydatne do opracowania wybranego zagadnienia związanego z epoką odrodzenia i z nich korzysta		s. 17, - *Sztuka renesansu*, s. 18–20, - *Styl epoki – styl renesansowy*, s. 21, - *Czytanie tekstu kultury: Sandro Botticelli, „Wiosna”*, s. 22–23, - *Mapa myśli. Renesans*, s. 124–125, - pojęcia: odrodzenie, renesans, humanizm, antropocentryzm, reformacja, makiawelizm.
69.	**Swoiste cechy polskiego renesansu**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.15, I.1.16, I.2.5, I.2.6.	- omawia swoiste cechy polskiego renesansu na tle zmian w kulturze i polityce odrodzenia w Europie (np. ogromny wpływ szlachty, tolerancja wyznaniowa) - wymienia najsłynniejszych autorów polskiego odrodzenia - omawia twórczość Jana Kochanowskiego poznaną na wcześniejszych etapach edukacyjnych (wybrane fraszki, pieśni, treny, ich	*To się czyta! Klasa 1*: - *Pouczenie i upomnienie. Dobry obywatel według Jana Kochanowskiego*, s. 115–117, - *Spokojnie i z umiarem. Renesansowa wizja szczęśliwego życia*, s. 121–123, - *Kilka słów*	*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Renesans w Polsce*, s. 15, - *Renesans: wprowadzenie*, s. 26, - *Jan Kochanowski*, s. 27, - pojęcia: renesans, humanizm, pieśń, tren, fraszka.

				tematyka) - omawia i charakteryzuje wybrany utwór Jana Kochanowskiego - określa znaczenie twórczości Jana Kochanowskiego dla polskiej literatury - przedstawia wzorce osobowe epoki odrodzenia: humanistę, władcę, dworzanina, ziemianina, obywatela - wskazuje gatunki literackie charakterystyczne dla epoki odrodzenia i wymienia utwory będące ich przykładami - uzasadnia, że odrodzenie stanowiło złoty wiek kultury polskiej	*o epokach: Renesans*, s. 176–177.	
70., 71., 72., 73., 74.	***Treny* Jana Kochanowskiego – artystyczny, a zarazem realistyczny obraz ojcowskiego bólu po utracie dziecka**	Jan Kochanowski, *Tren IX*, *Tren X*, *Tren XI*, *Tren XIX*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.6, I.1.8, I.1.9, I.1.10, I.1.16.	- wskazuje cechy trenu jako literatury żałobnej (funeralnej) - wyjaśnia genezę *Trenów* - opisuje sposób, w jaki poeta przedstawia w *Trenach* zmarłą córkę - opisuje postawę podmiotu lirycznego *Trenów* wobec bliskich, Boga i świata, przedstawia jego rozterki i dylematy - określa środki stylistyczne zastosowane w *Trenach* - analizuje i interpretuje wybrany tren Jana Kochanowskiego - wskazuje elementy filozofii stoickiej w *Trenach* - znajduje w *Trenach*		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - Jan Kochanowski, *Treny*, s. 39 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*), - Jan Kochanowski, *Tren IX*, s. 40 (tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - Jan Kochanowski, *Tren X*, s. 41–42 (tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - Jan Kochanowski, *Tren XI*, s. 42–44 (tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz*

				nawiązania do motywów mitologicznych i biblijnych - omawia nowatorstwo dzieła - wyjaśnia, dlaczego *Treny* zapowiadają zmierzch renesansu - formułuje refleksje na temat uniwersalnej wymowy cyklu *Trenów*		*do lektury*), - Jan Kochanowski, *Tren XIX albo Sen*, s. 45–49 (tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - *Treny jako cykl poetycki*, s. 50–52 (*Analiza i interpretacja utworów – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - pojęcia: literatura żałobna (funeralna), tren, sytuacja liryczna, podmiot liryczny, środki artystyczne, pytanie retoryczne, stoicyzm.
75.	**Odmienne i nieodmienne części mowy – powtórzenie**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: III.2.7, III.2.8.	- powtarza, utrwala i systematyzuje wiadomości o poznanych częściach mowy, tj. rzeczowniku, czasowniku, przymiotniku, przysłówku, liczebniku, zaimku - rozpoznaje i nazywa poznane części mowy - układa poprawne zdania, używając w nich odpowiednich form poszczególnych części mowy	*To się czyta! Klasa 1*: - *Różne czasy, kilka osób, w różnych trybach. Formy i funkcje czasownika*, s. 182–186, - *Związek bardzo zgodny. Formy i funkcje rzeczownika i przymiotnika*, s. 187–193, - *Nas jest dwoje, a one są trzy. Formy i funkcje liczebnika i zaimka*, s. 194–199, - *Zawsze jednakowo, nigdy nie inaczej. Nieodmienne części mowy i ich znaczenie*, s. 200–	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: - *Niezbędnik. Gramatyka. Fleksja*, s. 326.

					204.	
76.	***Psałterz Dawidów* – poetycki przekład psalmów**	Jan Kochanowski, wybrane psalmy, w tym *Psalm 13*, *Psalm 47*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.6, I.1.8, I.1.9, I.1.10, I.1.11.	- czyta ze zrozumieniem wybrany psalm z *Psałterza Dawidów* - omawia genezę dzieła - wymienia cechy gatunkowe psalmu - odnosi *Psałterz Dawidów* do tradycji biblijnej - odnajduje w tekście środki artystycznego wyrazu i określa ich funkcje - omawia postawę podmiotu lirycznego w wybranym psalmie, w tym jego postawę wobec Boga - określa postawę religijną Jana Kochanowskiego jako humanizm chrześcijański		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - Jan Kochanowski, *Psałterz Dawidów* (fragmenty), s. 53–55 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – wybór, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: psalm, humanizm.
77., 78.	**Piszemy szkic interpretacyjny**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: III.2.2.	- wyjaśnia, na czym polega interpretowanie tekstu literackiego - wymienia istotne cechy językowe i kompozycyjne szkicu interpretacyjnego - odszukuje i formułuje na podstawie przedstawionego wypracowania zasady konstrukcyjne szkicu - podaje zasady konstruowania szkicu interpretacyjnego - wymienia środki służące do zachowania spójności wypowiedzi, do oceny i wartościowania, zapewniające jedność	*To się czyta! Klasa 2*: - *Rozprawiamy się z rozprawką. Formy wypowiedzi: rozprawka*, s. 203–206.	*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Szkic interpretacyjny*, s. 309–316.

				tematyczną tekstu - sporządza plan dekompozycyjny szkicu interpretacyjnego - przeprowadza analizę tytułu szkicu, określa temat wypowiedzi i główne zagadnienia prezentowane w tekście - analizuje akapity jako całości treściowe - wyróżnia wskaźniki nawiązania, służące do zachowania spójności pomiędzy poszczególnymi akapitami - pisze szkic interpretacyjny, zwracając uwagę na elementy kompozycyjne		
79., 80., 81.	**Dramat o nieszczęściu zawinionym, którego można było uniknąć**	Jan Kochanowski, *Odprawa posłów greckich*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.6, I.1.8, I.1.9, I.1.10, I.1.11, I.1.13, I.1.14, I.1.15, I.1.16, IV.1, IV.2, IV.5.	- omawia bezpośrednie okoliczności powstania utworu oraz tło historyczne – przedstawia ówczesną sytuację polityczną Rzeczypospolitej oraz prezentuje główne idee epoki renesansu - omawia cechy gatunkowe utworu wzorowanego na tragedii antycznej i przedstawia go jako tragedię polityczną - przedstawia nawiązania do mitologii zawarte w dramacie - wymienia i opisuje bohaterów utworu - interpretuje wybrane		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - Jan Kochanowski, *Odprawa posłów greckich*, s. 56–62 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – fragmenty, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*).

				fragmenty *Odprawy posłów greckich* - wyjaśnia podłoże i istotę konfliktu między Troją a Grecją, który jest osią konstrukcyjną *Odprawy posłów greckich* - odpowiada na pytania: *Kim są bohaterowie „Odprawy posłów greckich”?*; *Gdzie żyją?*; *O co toczy się spór?*; *Jaka sytuacja do niego doprowadziła?*; *Co wieszczy Kasandra?* - wyjaśnia, dlaczego Troja została przedstawiona w dziele przede wszystkim pod kątem polityki i dlaczego Kochanowski położył nacisk na ukazanie mechanizmów działania republiki - objaśnia, przed jakimi zagrożeniami poeta przestrzega w *Odprawie posłów greckich* i jaką wizję współpracy na rzecz dobra ojczyzny kreśli - analizuje wymianę zdań Aleksandra i Antenora - przedstawia konflikt postaw jako czynnik rozwijający akcję polityczną i problematykę moralną utworu - wyjaśnia, jak powinien postępować władca, wskazuje cechy tyrana i cechy idealnego króla – na podstawie dramatu		

				Jana Kochanowskiego - redaguje katalog zasad dla współczesnych „rządzących Rzeczpospolitą” - dostrzega uniwersalność zaprezentowanych w utworze postaw i całego dramatu - ogląda i recenzuje adaptację teatralną *Odprawy posłów greckich* dostępną w internecie		
82.	**Mistrz z Czarnolasu – poeta, który wzbogacił polszczyznę**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.12, I.1.13, I.1.14, I.1.15, I.1.16, II.2.2, II.2.5, II.2.7, III.1.1, III.2.1, IV.1, IV.2, IV.5.	- przedstawia sylwetkę Jana Kochanowskiego; krótko prezentuje jego biografię jako niemal wzorcową biografię renesansową - omawia nurty filozoficzne, którymi inspirował się poeta w swojej twórczości i które były dla niego punktem odniesienia - wymienia najważniejsze cechy twórczości Kochanowskiego - wymienia tytuły poznanych utworów Jana Kochanowskiego i omawia ich tematykę - przedstawia obraz świata wyłaniający się z poezji twórcy z Czarnolasu - wyjaśnia, dlaczego Kochanowski zyskał miano *poeta doctus* - określa znaczenie poezji Jana Kochanowskiego dla polskiej literatury, podkreśla jej		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Jan Kochanowski – podsumowanie*, s. 63, - pojęcia: antyk, klasycyzm renesansowy, humanizm, *poeta doctus* (poeta uczony), horacjanizm, stoicyzm, epikureizm, cnota, fortuna, wiara, patriotyzm, humor.

				uniwersalizm i aktualność		
83.	**Niejednoznaczność wypowiedzi – błąd, niezręczność, a czasem celowy zabieg**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.3.2, III.2.7.	- wymienia źródła niejednoznaczności wypowiedzi i rodzaje zjawisk językowych, które wpływają na tę niejednoznaczność - wyjaśnia, na czym polega zjawisko homonimii, podaje przykłady homonimów, homofonów, homografów - wyjaśnia, na czym polega „gra słów", podaje jej przykłady - wskazuje niejednoznaczność językową w związkach frazeologicznych (idiomach) - wyjaśnia, czym jest implikatura i ironia - wyjaśnia, czym jest anakolut, podaje przykłady anakolutów jako błędów językowych (składniowych) i jako środków stylistycznych/figur retorycznych użytych celowo w utworach literackich - wyjaśnia, na czym polega elipsa, podaje przykłady konstrukcji eliptycznych - wyjaśnia, na czym polega paradoks, i podaje przykłady prostych odmian paradoksu, np. oksymoronu - rozpoznaje homonimy, elipsy i paradoksy w tekstach literackich - podaje przykłady		*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Niejednoznaczność wypowiedzi*, s. 290–294 (*„Droga do parku i droga książka" – homonimia*, *„Patrząc, serce boli"– anakolut*, *„A ty dokąd?" – elipsa*, *„Mniej znaczy więcej" – paradoks*, *Po przeczytaniu*), - *Kompetencje językowe i komunikacyjne. W kierunku matury. Zestaw 5, ćw. 3a*, s. 359, - pojęcia: homonimia, anakolut, elipsa, paradoks.

				zastosowania homonimii w reklamach - analizuje utwór literacki, w którym wykorzystano niejednoznaczności językowe jako materiał twórczy		
84., 85.	**Jak mówić przekonująco?**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: III.1.1, III.1.2, III.1.3, III.1.4, III.1.5, III.1.6.	- wyjaśnia pojęcie *retoryka* - wymienia umiejętności dobrego mówcy - podaje zasady budowy przemówienia - wymienia środki retoryczne decydujące o sile i skuteczności przemówienia - wyjaśnia zależność doboru argumentów i środków retorycznych od sytuacji komunikacyjnej - omawia sztukę dobrego mówienia w dziewięciu krokach - opracowuje wstępne fragmenty przemówień okolicznościowych - formułuje argumenty, których można użyć w przykładowych wystąpieniach - analizuje przykładowe wystąpienie odszukane w internecie - przygotowuje tekst własnego przemówienia na wybrany temat	*To się czyta! Klasa 3*: *- Przemówić słuchaczom do serca i do rozumu. Retoryka jako sztuka przemawiania*, s. 212–215, - pojęcia: retoryka, pytanie retoryczne, przemówienie.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 1*: *- Jak skutecznie przemawiać?*, s. 105–108 (*Budowa przemówienia i dobór środków językowych*, *Elementy przemówienia zależne od sytuacji komunikacyjnej*, *Przykład przemówienia*, *Sztuka dobrego mówienia w dziewięciu krokach*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: retoryka, środki retoryczne, teza, przesłanki, argument, konkluzja, wniosek cząstkowy, wniosek końcowy, spójność wypowiedzi, refleksja wartościująca.
86., 87.	**Gorzka prawda o Rzeczpospolitej**	Piotr Skarga, *Kazania sejmowe*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe:	- wyjaśnia tytuł utworu - omawia symboliczną		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*:

		(fragmenty)	I.1.1, I.1.9, IV.1, IV.2, IV.5.	wymowę obrazu Jana Matejki *Kazanie Skargi* - określa adresata kazania, cel wygłoszenia oraz prezentuje uzasadnienie tez stawianych w kazaniu - omawia kompozycję *Kazań sejmowych* - wskazuje obrazy i porównania, których autor użył w odniesieniu do ojczyzny - określa skojarzenia i odczucia, które budzą zastosowane obrazy i porównania (np. ojczyzna jako matka – odwołanie do wartości bliskich ludziom: poczucia więzi, szacunku, miłości, zyskanie przychylności słuchaczy; ojczyzna jako organizm dotknięty chorobami – wstrząśnięcie uczuciami słuchaczy, wzbudzenie troski, zainteresowania; ojczyzna jako tonący okręt – sugestywne oddziaływanie na wyobraźnię, poczucie odpowiedzialności) - ocenia sytuację XVI-wiecznej Rzeczpospolitej - wskazuje środki retoryczne zastosowane w kazaniu i objaśnia ich funkcje - znajduje w tekście kazań nawiązania do Biblii i wyjaśnia ich znaczenie		- Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty), s. 67–70 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: retoryka antyczna.

				- redaguje wypowiedź pisemną na temat: *Postawa obywatelskiej troski w poznanych fragmentach „Kazań sejmowych" Piotra Skargi*		
88.	**Barok – epoka wewnętrznych sprzeczności**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.15.	- prezentuje najważniejsze informacje o baroku: wyjaśnia nazwę epoki i podaje ramy czasowe, krótko przedstawia sytuację polityczną w Europie - wymienia najważniejsze wydarzenia w Europie w okresie baroku - opisuje przyczyny duchowych niepokojów charakterystycznych dla epoki - podaje najważniejsze tematy literatury barokowej - omawia cechy charakterystyczne literatury baroku - wymienia wybranych twórców barokowych - wymienia wybranych myślicieli czasów baroku i krótko przedstawia ich poglądy - wskazuje cechy teatru barokowego i sztuki barokowej - charakteryzuje podstawowe różnice między renesansem a barokiem	*To się czyta! Klasa 1*: - *Kilka słów o epokach: Barok*, s. 178–179, - *Miłość i inwestycje. Relacje międzyludzkie w komedii Moliera* (lektura obowiązkowa: Molier, *Skąpiec*), s. 144–147.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Nazwa i ramy czasowe epoki*, s. 132, - *Konflikty polityczne*, s. 133, - *Duchowe niepokoje*, s. 134, - *Kontrreformacja*, s. 134, - *Życie codzienne w baroku*, s. 136, - *Filozofia w baroku*, s. 137, - *Sztuka baroku*, s. 138–140, - *Styl epoki – styl barokowy*, s. 141, - *Ikony baroku*, s. 144–145, - *Niezbędnik. Barok*, s. 325–326, - pojęcia: barok, kontrreformacja, innowiercy, heretycy, indeks ksiąg zakazanych, dramatyzm, teatralizacja życia, iluzjonizm, widowiskowość, ekspresja.
89., 90., 91., 92.,	***Makbet* Wiliama Szekspira –**	Wiliam Szekspir, *Makbet*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe:	- prezentuje sylwetkę Wiliama Szekspira	*To się czyta! Klasa 1*: - *Bez happy endu.*	*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*:

93.	**psychologiczne studium władzy**		I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.5, I.1.6, I.1.8, I.1.9, I.1.10, I.1.11, I.1.14, I.1.15, I.1.16.	- wymienia tytuły najważniejszych dramatów Szekspira i krótko omawia ich fabułę - wyjaśnia, na czym polegał nowatorski charakter szekspirowskich dramatów - przedstawia genezę *Makbeta* - określa czas i miejsce akcji utworu, omawia jego kompozycję i język - przedstawia zwięźle fabułę i najważniejsze wątki dramatu - analizuje funkcję elementów świata przedstawionego w dramacie - przedstawia głównych bohaterów dramatu, kierujące nimi motywy i rysy ich charakteru, które pozwalają na różne możliwości interpretacyjne - analizuje techniki manipulacyjne stosowane przez Lady Makbet - prezentuje i analizuje elementy świata irracjonalnego w dramacie - omawia rolę wiedźm i ich przepowiedni w utworze - wymienia i interpretuje motywy występujące w *Makbecie* (np. motywy: zbrodni, przeznaczenia, mycia rąk, cierpienia, kary, kobiety fatalnej, toksycznego małżeństwa) - uczestniczy w dyskusji na	*Dzieje Romea i Julii*, (lektura obowiązkowa: Wiliam Szekspir, *Romeo i Julia*), s. 132–136.	- *Wiliam Szekspir*, s. 165–166, - Wiliam Szekspir, *Makbet*, s. 174–181 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – fragmenty, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - pojęcia: dramat szekspirowski, motyw, tragizm.

				temat źródeł i przejawów zła - wyjaśnia, dlaczego utwór Szekspira ma ponadczasowy charakter - odszukuje w tekście zdania, które mogłyby pełnić funkcję sentencji - ogląda adaptację filmową *Makbeta* - bierze udział w odegraniu wybranych scen dramatu		
94., 95.	**Perswazja a manipulacja. Mechanizmy manipulacji**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.3.1, II.3.4, III.1.2, III.1.5, III.1.7.	- wyjaśnia, na czym polega perswazja - podaje przykłady sytuacji komunikacyjnych, w których używana jest perswazja - tłumaczy, czym różni się perswazja od manipulacji - wymienia i omawia rodzaje perswazji: przekonującą, nakłaniającą i pobudzającą - wymienia cechy dobrze przygotowanej wypowiedzi perswazyjnej - podaje rodzaje argumentów - wymienia środki stylistyczne stosowane w funkcji perswazyjnej i rozpoznaje je w tekście - podaje przykłady środków pozajęzykowych wzmacniających perswazyjność - wskazuje i omawia przykładowe wypowiedzi perswazyjne w tekście literackim i nieliterackim		*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Perswazja w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej*, s. 295–303 (*Cele wypowiedzi perswazyjnych*, *Jak osiągać cele perswazji?*, *Intencje w wypowiedzi perswazyjnej*, *Po przeczytaniu*). *Ponad słowami. Klasa 2, część 2*: - *Rozpoznawanie mechanizmów manipulacji i skuteczne przeciwstawianie się jej*, s. 186–190 (*Etyka wypowiedzi i zasady skutecznego porozumiewania się*, *Perswazja a manipulacja*, *Pozajęzykowe i językowe zabiegi służące manipulacji*, *Intencja wypowiedzi*, *Jak rozpoznać techniki manipulacyjne?*, *Po przeczytaniu*),

				- opracowuje w zespole krótkie scenki sytuacyjne, w których odgrywa i ocenia umiejętności perswazyjne - analizuje przykładowe reklamy pod kątem użytych środków perswazyjnych i ocenia ich wymiar etyczny - wymienia podstawowe zasady etyki wypowiedzi - omawia techniki manipulacyjne, podaje ich przykłady i rozpoznaje je w tekstach - rozpoznaje w przykładowych wypowiedziach ironię i wyjaśnia jej rolę		- pojęcia: perswazja, etyka językowa, manipulacja, techniki manipulacyjne, intencja, presupozycja, ironia.
96.	**Barok w Polsce**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.15, I.1.16, I.2.5, I.2.6.	- omawia wzorce osobowe dworzanina i sarmaty - charakteryzuje ideologię sarmacką - prezentuje podstawowe wiadomości o polskiej literaturze i sztuce barokowej - wymienia przedstawicieli literatury polskiego baroku - przedstawia barokową wizję świata i człowieka – na podstawie wybranych utworów polskich twórców - charakteryzuje barokowy warsztat poetycki - omawia funkcje artystycznych środków wyrazu na przykładzie dowolnego wiersza barokowego	*To się czyta! Klasa 1*: - *Dwie miłości. Niepokoje człowieka baroku* (lektura obowiązkowa: Mikołaj Sęp-Szarzyński, wybrany wiersz), s. 140–141, - *Miłosne gry i sprzeczności. Miłość według Jana Andrzeja Morsztyna* (lektura obowiązkowa: Jan Andrzej Morsztyn, wybrany wiersz), s. 142–143.	*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Teksty z epoki. Wprowadzenie*, s. 146, - *Barok w Polsce*, s. 135, - pojęcia: sarmatyzm, megalomania, ksenofobia, portret trumienny, styl makaroniczny, metafora, anafora, hiperbola, antyteza, paralelizm.

97., 98.	**Kunszt słowa, kult piękna, koncept i paradoks – o poezji Daniela Naborowskiego**	Daniel Naborowski, wybrane wiersze	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.9, I.1.10, I.1.11, I.1.13, I.1.14, I.1.15, I.1.16.	- określa Daniela Naborowskiego jako poetę barokowego - wymienia cechy poezji barokowej - formułuje główne przesłania utworów - interpretuje obrazy poetyckie zawarte w utworach - wskazuje w utworach środki wyrazu artystycznego typowe dla poetyki baroku i określa ich funkcje - omawia puenty utworów		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - Daniel Naborowski, *Poezje* (wybór), s. 152–155 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – wybór, *Analiza i interpretacja utworów – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: poezja dworska, liryka inwokacyjna, liryka filozoficzno-refleksyjna, koncept, paradoks, epigramat, panegiryk, motyw przemijania i ulotności życia.
99.	**„Wiek rozumu” i jego najbardziej znani przedstawiciele**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.15, I.1.16, I.2.5, I.2.6.	- charakteryzuje epokę oświecenia: określa czas trwania, przedstawia tło historyczne i społeczne, cechy sztuki i teatru, najważniejszych twórców i myślicieli - określa podstawowe kierunki światopoglądowe oświecenia: racjonalizm, empiryzm - omawia specyfikę polskiego oświecenia - wymienia najważniejsze tematy literatury oświeceniowej: troskę o losy ojczyzny, program naprawy stosunków społecznych i politycznych, satyryczny obraz społeczeństwa, krytykę ludzkich wad i obyczajów,	*To się czyta! Klasa 2*: - *Trucizny i blizny. Człowiek wobec ojczyzny w utworze Ignacego Krasickiego* (lektura obowiązkowa: Ignacy Krasicki, *Hymn do miłości ojczyzny*), s. 14–15, - *Trzeźwe spojrzenie. Człowiek i nałóg w satyrze Ignacego Krasickiego* (lektura obowiązkowa: Ignacy Krasicki, wybrana satyra), s. 22–24,	*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Oświecenie. O epoce*, s. 240–253, - *Mapa myśli. Oświecenie*, s. 312–313, - pojęcia: oświecenie, klasycyzm, racjonalizm, empiryzm, dydaktyzm, bajka, satyra.

				przekazywanie uniwersalnych prawd moralnych - wymienia gatunki literackie charakterystyczne dla literatury oświecenia – bajkę, satyrę, poemat heroikomiczny – oraz utwory będące ich przykładami - wskazuje cechy kultury oświecenia: dydaktyzm, krytycyzm, wiarę w rozum i postęp, antyklerykalizm - wyjaśnia, na czym polega dydaktyzm literatury oświeceniowej, podaje przykłady utworów o charakterze dydaktycznym - wymienia najważniejsze tematy i motywy twórczości Ignacego Krasickiego - omawia znaczenie twórczości Ignacego Krasickiego dla polskiej literatury	- *Kilka słów o epokach: Oświecenie*, s. 158–159.	
100., 101., 102.	**Poeta o czułym sercu**	Franciszek Karpiński, wybór sielanek i liryki religijnej	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, I.1.11, I.1.14, I.1.15, I.1.16. .	- wyjaśnia, na czym polega powiązanie treści utworów Franciszka Karpińskiego z poglądami filozoficznymi Jeana-Jacques'a Rousseau - przedstawia krótko postać poety i jego poglądy, genezę poznanych utworów - wymienia cechy gatunkowe sielanki - charakteryzuje utwór *Laura i Filon* jako odmianę sielanki zwaną sielanką czułą		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - Franciszek Karpiński, *Laura i Filon*, s. 266–270 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - Franciszek Karpiński, *Pieśni nabożne*, s. 271–272 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*,

				- wymienia cechy wyróżniające pieśni nabożne - omawia sytuację liryczną w poznanych utworach Franciszka Karpińskiego, przedstawia ich treść oraz wyjaśnia, jaką rolę odgrywa w nich natura - wskazuje w utworach elementy charakterystyczne dla konwencji sentymentalnej - wyjaśnia terminy: *sentymentalizm*, *arkadia*		tekst lektury – wybór, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - *Interpretacja tekstu. Ćwiczenie umiejętności. Zestaw 2*, s. 302–304, - pojęcia: sentymentalizm, sielanka, sielanka czuła, arkadia, wiersz modlitewny.
103., 104.	**Romantyzm – bunt przeciw racjonalizmowi**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.10, I.1.13, I.1.15, I.1.16, I.2.5, I.2.6.	- prezentuje podstawowe informacje o romantyzmie: wyjaśnia genezę nazwy epoki, określa czas trwania, przedstawia cechy sztuki i teatru, najważniejszych twórców - omawia tło historyczne i społeczne epoki, wyjaśnia specyfikę polskiego romantyzmu - podaje najważniejsze tematy literatury romantyzmu (ludowość, orientalizm, natura jako uczestnik zdarzeń, tajemniczość i fantastyczność świata, miłość romantyczna, historyzm, patriotyzm, walka o wolność jednostki i ojczyzny, samotność emigranta) - prezentuje bohatera romantycznego i określa jego cechy, w tym indywidualizm,	*To się czyta! Klasa 2*: - *Kilka słów o epokach: Romantyzm*, s. 160–161.	*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Romantyzm – kontekst historyczno-społeczny*, s. 10–25, - pojęcia: romantyzm, rewolucja przemysłowa, nurt burzy i naporu, gotycyzm, irracjonalizm, indywidualizm, ludowość, historyzm, orientalizm, mesjanizm, indywidualizm, panteizm, mistycyzm, synteza sztuk, bohater romantyczny, powieść poetycka, ballada, dramat romantyczny.

				wyobcowanie, bunt przeciw ograniczeniom – na wybranym przykładzie - wskazuje znaczenie irracjonalizmu w poznawaniu świata przez bohatera romantycznego - wymienia gatunki literackie charakterystyczne dla epoki: powieść poetycką, balladę, dramat romantyczny		
105.	**Konflikt dwóch wizji świata w balladzie *Romantyczność* Adama Mickiewicza**	Adam Mickiewicz, *Romantyczność*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, IV.5.	- przedstawia treść utworu Adama Mickiewicza, opisuje sytuację liryczną, miejsce i czas akcji - omawia zachowania i postawy przedstawionych w utworze postaci - wyjaśnia, jaki kierunek filozofii oświecenia reprezentuje postawa Starca, a jakie są poglądy narratora ballady - określa, na czym polegają dwie wizje świata przeciwstawione w utworze Adama Mickiewicza - interpretuje sformułowania: *czucie i wiara*, *szkiełko i oko* - uzasadnia, że ballada Adama Mickiewicza stanowi manifest polskiego romantyzmu - objaśnia związek motta zaczerpniętego z *Hamleta* Williama Szekspira z treścią ballady - wskazuje i nazywa	*To się czyta! Klasa 2*: - *Serce przeciw głowie. Konflikt dwóch wizji świata w „Romantyczności” Adama Mickiewicza* (lektura obowiązkowa: Adam Mickiewicz, wybrana ballada), s. 42–45, - *Kilka słów o epokach: Romantyzm*, s. 160–161, - pojęcia: ballada.	*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - Adam Mickiewicz, *Ballady i romanse*, s. 76 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*), - Adam Mickiewicz, *Romantyczność*, s. 77–79 (tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: ballada.

				zastosowane w utworze środki stylistyczne, omawia ich funkcje - wymienia cechy ballady jako gatunku literackiego - formułuje argumenty za przyjęciem każdego z obu przedstawionych w utworze światopoglądów		
106., 107., 108., 109.	**Romantyczny symbolizm w cyklu *Sonety krymskie* i innych wierszach Adama Mickiewicza**	Adam Mickiewicz, wybrane sonety z cyklu *Sonety krymskie* oraz inne wiersze	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, IV.5.	- przedstawia okoliczności powstania *Sonetów krymskich* Adama Mickiewicza - określa sytuację liryczną w wybranych utworach - opisuje nastrój panujący w poszczególnych utworach i omawia zabiegi artystyczne, dzięki którym poeta go osiągnął - omawia odczucia podmiotu lirycznego przedstawione w utworach - wskazuje funkcje środków stylistycznych zastosowanych w wybranych wierszach - określa cechy gatunkowe wybranych utworów - wyjaśnia, na czym polega orientalizm *Sonetów krymskich* - porównuje funkcjonowanie motywu wędrówki oraz postaci samotnego pielgrzyma w *Sonetach krymskich* i w wybranych tekstach kultury - omawia powiązanie utworów	*To się czyta! Klasa 2*: - *Stworzyć nowy świat. Bunt i siła młodych ludzi w „Odzie do młodości” Adama Mickiewicza* (lektura obowiązkowa: Adam Mickiewicz, *Oda do młodości*), s. 32–35, - *Wiersz-płacz. Smutek w wierszu Adama Mickiewicza* (lektura obowiązkowa: Adam Mickiewicz, wybrany wiersz), s. 54–55, - pojęcia: oda.	*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - Adam Mickiewicz, *Sonety krymskie*, s. 94–95 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*), - Adam Mickiewicz, *Burza*, s. 95–96 (tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - Adam Mickiewicz, *Bakczysaraj w nocy*, s. 96–97 (tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - Adam Mickiewicz, *Droga nad przepaścią w Czufut-Kale*, s. 97–98 (tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - Adam Mickiewicz, *Ajudah*, s. 98–99 (tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - Adam Mickiewicz, *Wiersze*

				Mickiewicza z jego biografią - opisuje przeżycia ukazane w poznanych erotykach Adama Mickiewicza - wskazuje środki artystycznego wyrazu i omawia ich funkcje - porównuje ze sobą poznane erotyki Mickiewicza - omawia romantyczną wizję miłości na podstawie poznanych utworów Mickiewicza, porównuje ją z konwencją barokową i ze współczesnym obrazowaniem artystycznym		*miłosne*, s. 100–104, - Adam Mickiewicz, *Liryki lozańskie*, s. 139–141 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – wybór, *Analiza i interpretacja utworów – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: sonet, erotyk.
110., 111., 112.	***Konrad Wallenrod* Adama Mickiewicza – pomiędzy heroizmem a zdradą**	Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, IV.1, IV.5.	- omawia genezę utworu - określa czas i miejsce akcji - opisuje postacie występujące w utworze - wymienia cechy gatunkowe powieści poetyckiej - przedstawia dylematy moralne głównego bohatera i tłumaczy, na czym polegał jego tragizm - wymienia – na przykładzie Konrada Wallenroda – cechy typowe bohatera romantycznego ukazywanego w powieściach poetyckich - wyjaśnia, na czym polega postawa nazywana wallenrodyzmem - tworzy portret psychologiczny Konrada Wallenroda		*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*, s. 106–113 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – fragmenty, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - pojęcia: powieść poetycka, gotycyzm, historyzm, tragizm, bohater bajroniczny, wallenrodyzm, makiawelizm.

				- objaśnia, jaki pogląd na temat wpływu historii na los jednostki ukazany jest w utworze Mickiewicza - wyjaśnia wpływ opowieści Wajdeloty na wybory życiowe i system wartości Waltera Alfa - wymienia i omawia główne motywy występujące w utworze - bierze udział w dyskusji na temat postaw postaci przedstawionych w *Konradzie Wallenrodzie*		
113., 114., 115., 116.	***Dziady*, część III Adama Mickiewicza jako wzorcowy dramat romantyczny**	Adam Mickiewicz, *Dziady, część III*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, IV.1, IV.5.	- omawia genezę III części *Dziadów* Adama Mickiewicza - przedstawia kompozycję *Dziadów drezdeńskich* - opisuje bohaterów utworu - prezentuje główne tematy poruszone w dziele - pisze plan odtwórczy wydarzeń przedstawionych w utworze - odnosi treść scen więziennych do biografii Adama Mickiewicza - charakteryzuje Konrada jako bohatera romantycznego - omawia motyw przemiany bohatera – interpretuje przemianę Gustawa w Konrada - określa postawę Konrada wobec Boga wyrażoną w *Wielkiej Improwizacji*		*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - Adam Mickiewicz, *Dziady, część III*, s. 121–137 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – fragmenty, s. 123–125, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*; tekst lektury – fragmenty, s. 127–128, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*; tekst lektury – fragmenty, s. 130–135, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: dramat romantyczny, synkretyzm rodzajowy, mistycyzm, mesjanizm polski,

				i porównuje ją z postawą księdza Piotra - omawia koncepcję walki o wolność prezentowaną w dramacie Adama Mickiewicza - objaśnia na podstawie utworu Adama Mickiewicza, czym jest prometeizm i mesjanizm - interpretuje aluzje i symbole zawarte w proroczej wizji księdza Piotra - wyjaśnia, na czym polega martyrologia - prezentuje obraz społeczeństwa polskiego na podstawie scen: *Salon warszawski*, *Pan Senator* - omawia rolę twórczości Mickiewicza w podtrzymywaniu tożsamości narodowej Polaków w czasie zaborów - wskazuje cechy modelowego dramatu romantycznego na podstawie *Dziadów, części III*		prometeizm, profetyzm.
117.	**Twórczość Adama Mickiewicza – podsumowanie**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.9.	- wskazuje najważniejsze wydarzenia w biografii Adama Mickiewicza - omawia tematykę poznanych dzieł Mickiewicza - wymienia najważniejsze tematy i motywy twórczości Adama Mickiewicza (ludowość, martyrologia narodu, rola poety wieszcza,	*To się czyta! Klasa 2*: - *Stworzyć nowy świat. Bunt i siła młodych ludzi w „Odzie do młodości” Adama Mickiewicza* (lektura obowiązkowa: Adam Mickiewicz, *Oda do*	*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Komentarz do lektury:* Tadeusz Konwicki, *Kalendarz i klepsydra* (fragmenty), s. 138, - *Adam Mickiewicz – podsumowanie*, s. 142, - pojęcia: intuicja i uczucia, świat nadprzyrodzony,

				bohater romantyczny) - przedstawia różne kreacje bohatera romantycznego na podstawie poznanych utworów - określa znaczenie twórczości Adama Mickiewicza dla literatury i kultury polskiej	*młodości*), s. 32–35, - *Serce przeciw głowie. Konflikt dwóch wizji świata w „Romantyczności ” Adama Mickiewicza* (lektura obowiązkowa: Adam Mickiewicz, wybrana ballada), s. 42–45, - *Wiersz-płacz. Smutek w wierszu Adama Mickiewicza* (lektura obowiązkowa: Adam Mickiewicz, wybrany wiersz), s. 54–55.	ludowość, natura, podróż, miłość, ofiara, ojczyzna, mesjanizm, wallenrodyzm, bohater romantyczny, poeta wieszcz.
118.	**Różne typy rozumowania (dowodzenia)**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: III.1.6.	- wyjaśnia, na czym polega myślenie krytyczne i jego wartość - wymienia typy dowodzenia (rozumowania) w uzasadnianiu - wyjaśnia, na czym polega dowodzenie indukcyjne, dowodzenie oparte na dedukcji i dowodzenie pośrednie, czyli sylogistyczne, oraz podaje przykłady każdego z typów wnioskowania - stosuje dedukcję lub indukcję, uzasadniając przykładową tezę		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Indukcja, dedukcja i sylogizm*, s. 297–299 (*Dowodzenie oparte na indukcji – uprawdopodobniające*, *Dowodzenie oparte na dedukcji – niezawodne*, *Sylogizmy – czyli wnioskowanie pośrednie*, *Po przeczytaniu*).
119.	**Przeżycia podróżnika tułacza**	Juliusz Słowacki, wybrane wiersze	Treści nauczania – wymagania szczegółowe:	- prezentuje podstawowe informacje o życiu	*To się czyta! Klasa 2*: - *W głębi serca.*	*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*:

	w utworach Juliusza Słowackiego		I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, IV.5.	i twórczości Juliusza Słowackiego, wskazuje tego twórcę jako przedstawiciela romantyzmu - interpretuje *Hymn* [*Smutno mi, Boże!*] i *Rozłączenie* w kontekście biografii Juliusza Słowackiego - przedstawia sytuacje liryczne wykreowane w wierszach - określa uczucia wyrażone w obu utworach Juliusza Słowackiego - określa postawę podmiotu lirycznego wobec Boga i ludzi wyrażoną w *Hymnie* i postawę wobec bliskiej osoby w *Rozłączeniu* - omawia kompozycję każdego z utworów - odszukuje środki artystyczne zastosowane w utworze i określa ich rolę - wskazuje cechy gatunkowe hymnu - wskazuje w *Rozłączeniu* środki stylistyczne nadające utworowi formę wyznania – listu poetyckiego - opisuje motywy typowe dla romantycznego postrzegania natury - porównuje *Hymn* Juliusza Słowackiego i *Stepy akermańskie* Adama Mickiewicza, wymienia podobieństwa i różnice między utworami	*Przeżycia człowieka tułacza w „Hymnie” Juliusza Słowackiego* (lektura obowiązkowa: Juliusz Słowacki, wybrany wiersz), s. 56–58.	- Juliusz Słowacki, nota biograficzna, s. 143, - Juliusz Słowacki, *Rozłączenie*, s. 144–146 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: podmiot liryczny, hymn, list poetycki.

120., 121.	***Grób Agamemnona* Juliusza Słowackiego przykładem romantycznej poezji patriotycznej**	Juliusz Słowacki, *Grób Agamemnona* (fragmenty)	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, IV.5.	- omawia genezę *Grobu Agamemnona* - odczytuje nawiązania do historii starożytnej Grecji i historii Polski zawarte w utworze - wyjaśnia, jaką funkcję pełni w wierszu zestawienie przeszłości ze współczesnością - przedstawia opinię podmiotu lirycznego dotyczącą Polski i Polaków - wyjaśnia symbole i motywy mitologiczne zawarte w tekście i omawia ich funkcje - odszukuje środki artystyczne zastosowane w utworze i określa ich funkcje - interpretuje stwierdzenie poety, że Polska była *pawiem narodów* […] *i papugą* - dyskutuje na temat aktualności utworu w obecnych czasach		*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - Juliusz Słowacki, *Grób Agamemnona* (fragmenty), s. 147–152 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – fragmenty, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: poezja patriotyczna, symbol.
122.	**Poetycki testament Juliusza Słowackiego**	Juliusz Słowacki, *Testament mój*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, IV.5.	- wskazuje cechy testamentu w wierszu Juliusza Słowackiego - omawia utwór jako podsumowanie, rozrachunek poety z dotychczasowym życiem, łącząc go z wątkami biograficznymi - charakteryzuje podmiot liryczny i adresatów utworu		*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - Juliusz Słowacki, *Testament mój*, s. 152–154 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: moralny

				- wskazuje w wierszu środki artystycznego wyrazu, w tym aluzje i przenośnie, i omawia ich funkcje - analizuje i interpretuje zawarte w utworze przesłania, wezwania i apele kierowane do spadkobierców – rodaków - omawia rolę poety romantycznego w życiu narodu na podstawie wiersza Juliusza Słowackiego		maksymalizm.
123., 124., 125., 126.	**Kordian jako bohater romantyczny**	Juliusz Słowacki, *Kordian*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, IV.5.	- omawia genezę i tło historyczne dramatu Juliusza Słowackiego - przedstawia dzieło Juliusza Słowackiego jako polemikę z III częścią *Dziadów* Adama Mickiewicza (mesjanizmem i oceną klęski powstania listopadowego) - charakteryzuje Kordiana na podstawie monologu na Mont Blanc - porównuje monolog Kordiana z *Wielką Improwizacją* z III części *Dziadów* - omawia motyw spisku koronacyjnego na podstawie fragmentów utworu Juliusza Słowackiego - określa Kordiana jako bohatera romantycznego niezdolnego do czynu - wymienia cechy dramatu romantycznego – na		*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - Juliusz Słowacki, *Kordian*, s. 161–171 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – fragmenty, s. 162–164, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*; tekst lektury – fragmenty, s. 165–169, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: dramat romantyczny, bohater romantyczny, winkelriedyzm, ironia romantyczna.

				podstawie *Kordiana*		
127.	**Twórczość Juliusza Słowackiego – podsumowanie**	Juliusz Słowacki, *Kordian*, wybrane wiersze, w tym *Grób Agamemnona* (fragmenty), *Testament mój*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, IV.5.	- wskazuje najważniejsze wydarzenia w biografii Juliusza Słowackiego - omawia tematykę poznanych utworów Juliusza Słowackiego - wymienia ważne tematy i motywy twórczości Słowackiego (np. poeta pielgrzym, wizja Polski idealnej i realnej) - przedstawia koncepcję bohatera romantycznego walczącego o wolność narodu – na podstawie poznanych utworów Słowackiego - określa znaczenie twórczości Juliusza Słowackiego dla literatury i kultury polskiej		*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Juliusz Słowacki – podsumowanie*, s. 179, - pojęcia: bohater romantyczny, podróż, motyw pielgrzyma – emigranta, winkelriedyzm, ironia romantyczna, mityczne dzieje Polski.
128., 129., 130.	**Interpunkcja ma znaczenie!**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.4.1, II.4.2, III.2.8.	- wymienia znaki interpunkcyjne występujące w języku polskim i omawia zasady ich stosowania - wyjaśnia, dlaczego znaki interpunkcyjne są istotne dla sensu zawartego w tekście i jego przejrzystości - objaśnia charakter składniowo-znaczeniowy polskiej interpunkcji - podaje przykłady, w których interpunkcja zmienia znaczenie wypowiedzi - uzupełnia właściwymi znakami interpunkcyjnymi	*To się czyta! Klasa 3*: - *Uwolnić – nie można – uwięzić. Poprawność interpunkcyjna*, s. 222–227.	*Ponad słowami. Klasa 2, część 2*: - *Zasady interpunkcji oraz jej składniowo-znaczeniowy charakter*, s. 174–181 (*Składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji*, *Znaki interpunkcyjne*, *Kropka*, *Przecinek*, *Średnik*, *Dwukropek*, *Myślnik*, *Wielokropek*, *Znak zapytania*, *Wykrzyknik*, *Nawias*, *Cudzysłów*, *Najczęstsze błędy interpunkcyjne*, *Po przeczytaniu*).

				przykładowy tekst		
131., 132., 133., 134., 135.	***Nie-Boska komedia* – dramat romantyczny i metafizyczny**	Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska komedia*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, I.1.13, IV.5.	- przedstawia okoliczności powstania utworu - redaguje plan odtwórczy wydarzeń ukazanych w dramacie - opisuje niepokoje romantycznego poety, którym Krasiński dał wyraz w *Nie-Boskiej Komedii* - wyjaśnia tytuł dramatu - interpretuje podwójne motto poprzedzające tekst dramatu - określa tematykę utworu, streszcza jego fabułę - omawia budowę *Nie-Boskiej Komedii* - określa czas i miejsce akcji - wymienia głównych bohaterów - przedstawia spór ideologiczny pomiędzy Henrykiem a Pankracym - opisuje, jak została ukazana w dramacie rewolucja - przedstawia racje arystokratów i rewolucjonistów, charakteryzuje oba obozy - prezentuje poglądy Krasińskiego na temat roli arystokracji w życiu społecznym i duchowym narodu - charakteryzuje postać Hrabiego jako bohatera romantycznego		*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Zygmunt Krasiński*, s. 180, - Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska komedia*, s. 181–194 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – fragmenty, s. 182–184, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*; tekst lektury – fragmenty, s. 186–190, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - *Krytyczne czytanie tekstu. Zestaw 4*, s. 342–344, - pojęcia: prowidencjalizm, intertekstualność.

				- rekonstruuje poglądy Pankracego - przedstawia wady polskiej szlachty i arystokracji opisane w dramacie - omawia problematykę dramatu - omawia dwie wizje rewolucji - interpretuje scenę finałową, wyjaśnia termin *prowidencjalizm* w kontekście końcowych scen dramatu - wyjaśnia, do jakich tekstów kultury nawiązuje dramat Krasińskiego - omawia, jak została ukazana w dramacie rola poezji i poety, porównuje ten sposób postrzegania poezji z rolą przypisywaną jej w innych dziełami romantycznych		
136.	**Powtórzenie i podsumowanie wiadomości o romantyzmie**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.10, I.1.13, I.1.15, I.1.16, I.2.5, I.2.6.	- określa kontekst polityczny i społeczny polskiego romantyzmu - wskazuje najważniejsze tematy literatury romantycznej - charakteryzuje bohatera romantycznego - wymienia wzorce osobowe literatury romantycznej (poeta wieszcz, buntownik, nieszczęśliwy kochanek, spiskowiec) - przedstawia motyw walki o wolność jednostki i narodu na podstawie wybranych	*To się czyta! Klasa 2*: - *Kilka słów o epokach: Romantyzm*, s. 160–161.	*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Mapa myśli: Romantyzm*, s. 362–363, - *Cechy stylu romantycznego*, s. 377, - *Cechy stylu Adama Mickiewicza*, s. 377, - *Cechy stylu Juliusza Słowackiego*, s. 377–378, - *Cechy stylu Zygmunta Krasińskiego*, s. 378, - *Wiedzieć więcej. Wiesz, umiesz, zdasz. Zadania powtórzeniowe*, s. 364–371,

				utworów romantycznych - interpretuje wybrany wiersz poety epoki romantyzmu - redaguje rozprawkę na temat związany z literaturą i ze sztuką romantyzmu		- pojęcia: romantyzm, bohater romantyczny, konwencja literacka, rozprawka, interpretacja utworu literackiego.
137., 138.	**O stylu w znaczeniu językowym i literackim**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.2.1.	- wyróżnia rodzaje stylów i podaje ich cechy - charakteryzuje dany styl językowy - rozpoznaje cechy stylu w różnych tekstach - odróżnia styl indywidualny określonego utworu literackiego od stylu typowego dla danej epoki - określa styl przeczytanego i wysłuchanego tekstu - podaje cechy dobrego stylu - tworzy tekst odpowiadający założeniom danego stylu		*Ponad słowami. Klasa 2, część 1*: - *Styl indywidualny a styl typowy*, s. 286–289 (*Styl indywidualny*, *Styl typowy*, *Po przeczytaniu*), - *Niezbędnik*, s. 377–378 (*Cechy stylu romantycznego*, *Cechy stylu Adama Mickiewicza*, *Cechy stylu Juliusza Słowackiego*, *Cechy stylu Zygmunta Krasińskiego*).
139.	**Pozytywizm – wprowadzenie do epoki**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.9, I.1.15, I.1.16, I.2.5, I.2.6.	- przedstawia podstawowe wiadomości o pozytywizmie i twórcach tego okresu - wskazuje kierunki w literaturze, sztuce i filozofii epoki: realizm, naturalizm, utylitaryzm, scjentyzm, organicyzm - wymienia różnice między pozytywizmem w Europie a pozytywizmem w Polsce, także w odniesieniu do sytuacji politycznej - wymienia najważniejsze idee polskiego pozytywizmu: pracę u podstaw, pracę organiczną,	*To się czyta! Klasa 2*: - *Kilka słów o epokach: Pozytywizm*, s. 162–163.	*Ponad słowami. Klasa 2, część 2*: - *Nazwa i ramy czasowe epoki*, s. 10, - *Wiek pary i elektryczności*, s. 11, - *Przemiany społeczne*, s. 12, - *Światopogląd pozytywistyczny*, s. 13, - *Polscy pozytywiści a powstanie styczniowe*, s. 14, - *Pozytywizm warszawski*, s. 14–15, - *Życie codzienne w II połowie XIX w.*, s. 15–

				emancypację kobiet, asymilację Żydów - wskazuje istotne tematy literatury pozytywizmu: pracę jako wartość i akt patriotyzmu, niepodległość ojczyzny, przemiany społeczne i obyczajowe w XIX wieku, los dziecka, sytuację wsi - wskazuje różnice pomiędzy romantykami a pozytywistami - wymienia gatunki literackie charakterystyczne dla epoki: powieść realistyczną, powieść historyczną, nowelę, opowiadanie, felieton, a także utwory będące ich przykładami		17, - *Po przeczytaniu*, s. 17, - *Filozofia pozytywistyczna*, s. 18, - *Romantyzm a pozytywizm*, s. 19, - *Sztuka drugiej połowy XIX w.*, s. 20–22, - *Styl epoki – eklektyzm*, s. 23, - *Ikony sztuki drugiej połowy XIX w.*, s. 26–27, - pojęcia: pozytywizm, scjentyzm, organicyzm, ewolucjonizm, utylitaryzm, realizm, naturalizm, powieść, nowela, felieton.
140., 141., 142., 143, 144.	**Panoramiczny obraz polskiego społeczeństwa II połowy XIX wieku w *Lalce* Bolesława Prusa**	Bolesław Prus, *Lalka*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.6, I.1.9, I.1.10, I.1.11, I.1.14, I.1.15, I.1.16.	- przedstawia okoliczności powstania utworu - opisuje świat przedstawiony w *Lalce* - określa czas akcji i czas przedakcji - wskazuje główne wątki w powieści Bolesława Prusa - charakteryzuje warstwy społeczne przedstawione w *Lalce*: sposób życia, obyczaje, wyznawane wartości - opisuje obraz Warszawy zawarty w utworze - omawia losy przedstawicieli trzech pokoleń polskich idealistów: Rzeckiego,		*Ponad słowami. Klasa 2, część 2*: - *Bolesław Prus*, s. 48, - Bolesław Prus, *Lalka,* s. 49–64 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – fragmenty, s. 52–53, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*; tekst lektury – fragmenty, s. 55–56, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*; tekst lektury – fragmenty, s. 59–60, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*,

				Wokulskiego i Ochockiego - rozpoznaje różne rodzaje narracji w *Lalce* oraz wyjaśnia ich rolę w powieści - omawia wątek romansowy i sposób przedstawienia miłości w *Lalce* - charakteryzuje Wokulskiego jako postać tragiczną, człowieka samotnego, niepotrafiącego odnaleźć się w otaczającym go środowisku - wyraża opinię o postaci Izabeli Łęckiej - wskazuje cechy *Lalki* jako powieści realistycznej - wyjaśnia tytuł powieści - redaguje rozprawkę na temat dotyczący postawy Wokulskiego wobec bliskich mu osób: Ignacego Rzeckiego i Izabeli Łęckiej		*Komentarz do lektury*), - *W kierunku matury: Interpretacja tekstu. Bolesław Prus, „Lalka” (fragmenty)*, s. 213–217, - *Krytyczne czytanie tekstu. Zestaw 2: Józef Bachórz, Spotkania z „Lalką” (fragment)*, s. 229–231, - *Kompetencje językowe i komunikacyjne. Zestaw 3: Jan Tomkowski, Pierwszy pisarz „Lalki” (fragment)*, s. 239–240; - pojęcia: język ezopowy, mowa ezopowa, idealista, realizm, retrospekcja, fragmentaryczność budowy, otwarte zakończenie, monolog wewnętrzny, mowa pozornie zależna, motyw *theatrum mundi*, konwencja literacka, wyznaczniki konwencji realistycznej, - pojęcia: świat przedstawiony, fabuła, wątek, narracja, powieść realistyczna.
145.	**Nie tylko słowo jest ważne... – o znaczeniu składni w tekście**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.1.4.	- wyjaśnia, co to jest składnia, co obejmuje i czym się zajmuje - dostrzega zależności składniowe pomiędzy elementami wypowiedzenia - analizuje szyk wyrazów w wypowiedzeniach we fragmencie tekstu literackiego, określa temat		*Ponad słowami. Klasa 2, część 2*: - *Składnia w interpretacji i tworzeniu tekstów*, s. 160–173 (*Konstrukcje składniowe a informacja*, *Presupozycja*, *Składnia a stylistyka w tekście literackim*, *A. Figury słowne*, *B. Figury myśli*, *Składnia w tworzeniu*

				wypowiedzeń - czyta fragment przykładowego tekstu i go przeredagowuje, zmieniając szyk zdań, usuwając powtórzenia, wprowadzając językowe wskaźniki zespolenia, tak aby tekst stał się logiczną i spójną wypowiedzią - określa presupozycje w podanych zdaniach - znajduje w podanych tekstach składniowe środki stylistyczne, nazywa je i określa ich funkcje - gromadzi argumenty do dyskusji na określony temat		*własnych wypowiedzi*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: składnia, grupa składniowa, struktura syntaktyczna, temat wypowiedzenia i remat, struktura semantyczno-logiczna, modalność, spójniki współrzędne i podrzędne, presupozycja, figury słowne, figury myśli.
146., 147.	**Na czym polega i do czego służy stylizacja językowa?**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.2.1, II.2.6.	- określa, na czym polega stylizacja - wyróżnia odmiany stylizacji: archaizację, kolokwializację, dialektyzację, profesjonalizację, kancelaryzację, scjentyzację, poetyzację, stylizację mitologiczną, stylizację literacką, pastisz, parodię, trawestację - wyjaśnia, na czym polega intertekstualność - rozpoznaje rodzaje stylizacji w wybranych tekstach lub wypowiedziach mówionych	*To się czyta! Klasa 2*: - *Stylizacja – nie tylko w modzie. Rodzaje stylizacji językowej*, s. 188–193.	*Ponad słowami. Klasa 2, część 2*: - *Stylizacja – jej rodzaje i funkcje w tekstach*, s. 150–159 (*Stylizacja i jej rodzaje*, *Rodzaje stylizacji – archaizacja*, *Rodzaje stylizacji – kolokwializacja*, *Rodzaje stylizacji – dialektyzacja*, *Rodzaje stylizacji – stylizacja środowiskowa*, *Rodzaje stylizacji – profesjonalizacja, kancelaryzacja, scjentyzacja*, *Rodzaje stylizacji – poetyzacja*, *Stylizacja mitologiczna*, *Stylizacja literacka. Intertekstualność*),

						- pojęcia: stylizacja, archaizacja, kolokwializacja, dialektyzacja, profesjonalizacja, kancelaryzacja, scjentyzacja, poetyzacja, stylizacja mitologiczna, stylizacja literacka, intertekstualność.
148., 149., 150.	**Adam Asnyk – poeta epoki przejściowej**	Adam Asnyk, wybrane wiersze	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.8, I.1.9, I.1.10, I.1.15.	- wskazuje elementy programu pozytywistycznego zawarte w utworach Adama Asnyka *Do młodych* i *Sonet IV* [*Jak ptaki…*] - przedstawia opinię poety o pokoleniu romantyków i pokoleniu pozytywistów - określa, kim jest podmiot liryczny w poszczególnych utworach - określa wiersz *Do młodych* jako lirykę apelu - interpretuje *Sonet IV*, wykorzystując różnorodne konteksty, w tym historyczny - omawia przyczyny powstania utworu [*Miejmy nadzieję*..] - wskazuje wątki biograficzne w poezji miłosnej Asnyka - omawia środki stylistyczne zastosowane w erotyku - określa rolę natury w utworze - wymienia cechy charakterystyczne języka poetyckiego Adama Asnyka		*Ponad słowami. Klasa 2, część 2*: - Adam Asnyk, poezje, s. 30–31 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*), - Adam Asnyk, *Do młodych*, s. 31–33 (tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - Adam Asnyk, [*Miejmy nadzieję!…*], s. 34–36 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - Adam Asnyk, *Sonet IV*, s. 36–37 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - Adam Asnyk, *Między nami nic nie było*, s. 41–42 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza*

						i interpretacja utworu – wskazówki, *Po przeczytaniu*), - *Krytyczne czytanie tekstu. Zestaw 1*, s. 226–229, - pojęcia: podmiot liryczny, liryka apelu, erotyk.
151.	**Skróty i skrótowce – przypomnienie**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: II.4.1.	- odróżnia skróty od skrótowców - wyjaśnia, czym są skrótowce, jak się je tworzy i w jakich wypadkach się ich używa - wymienia cztery grupy skrótowców występujące w języku polskim i podaje przykłady z każdej z nich - podaje zasady poprawnej pisowni skrótów i skrótowców, w tym zasady dotyczące pisowni skrótów z kropką i bez kropki - odczytuje wybrane przykłady skrótów i skrótowców - omawia sposób odmiany skrótów i skrótowców oraz ich odczytywania - tworzy odpowiednie formy przykładów skrótowców i układa z nimi zdania		*Ponad słowami. Klasa 1, część 2*: - *Pisownia skrótów i skrótowców*, s. 290–293 (*Skróty a skrótowce – krótkie przypomnienie*, *Z kropką czy bez? Pisownia skrótów*, *Jak zapisujemy skrótowce?*, *Po przeczytaniu*).
152., 153., 154., 155., 156.	***Zmusić wiele głosów, aby dźwięczały razem […]. Zbrodnia i kara* Fiodora Dostojewskiego jako powieść**	Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.5, I.1.6, I.1.8, I.1.9, I.1.10, I.1.11, II.1.14, II.1.15, II.1.16.	- przedstawia krótko postać pisarza i genezę jego najsłynniejszego dzieła - określa problematykę moralną utworu - wymienia bohaterów powieści		*Ponad słowami. Klasa 2, część 2*: - Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*, s. 108–116 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – fragmenty,

	polifoniczna			- streszcza fabułę - opisuje elementy świata przedstawionego w powieści - tworzy portret psychologiczny Rodiona Raskolnikowa i ocenia jego postępowanie - charakteryzuje postać Soni, omawia jej relacje z innymi bohaterami - określa typy narracji występujące w powieści - wyjaśnia, na czym polega psychologizacja postaci w powieści Dostojewskiego - opisuje obraz Petersburga przedstawiony w *Zbrodni i karze* - wymienia i omawia motywy występujące w powieści - formułuje refleksje i pytania, do jakich prowokuje *Zbrodnia i kara* - przygotowuje wypowiedź argumentacyjną		*Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - *W kierunku matury. Interpretacja tekstu. Zestaw 3*, s. 220–223, - *W kierunku matury. Krytyczne czytanie tekstu. Zestaw 3*, s. 231–233, - pojęcia: nihilizm, relatywizm moralny, powieść polifoniczna.
157.	**Powtórzenie wiadomości o pozytywizmie**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.8, I.1.9, I.1.15, I.2.2, I.2.5.	- określa kontekst polityczny i społeczny pozytywizmu - wskazuje najważniejsze tematy literatury pozytywizmu i wymienia przedstawicieli epoki - wymienia wzorce osobowe literatury pozytywizmu: społecznika, kupca, patriotę, kobietę niezależną - wskazuje gatunki literackie charakterystyczne dla epoki	*To się czyta! Klasa 2*: - *Nagłe odwrócenie ról. Człowiek pokonany przez los w noweli Bolesława Prusa* (lektura obowiązkowa: Bolesław Prus, *Z legend dawnego Egiptu*), s. 72–76, - *Podtrzymać nadzieję. Literatura*	*Ponad słowami. Klasa 2, część 2*: - *Mapa myśli: Pozytywizm*, s. 242–243, - *Wiedzieć więcej*, s. 244, - *Zadania powtórzeniowe*, s. 245, - *Sprawdź się: Zestaw 1. Część II, zadanie 6*, s. 248; *Zestaw II. Część II, zadanie 5 i 7*, s. 250–251; *Zestaw II. Część III, zadanie 8*, s. 251,

				i wymienia utwory będące ich przykładami - wymienia i charakteryzuje najważniejsze utwory Bolesława Prusa - wskazuje najważniejsze tematy i motywy w twórczości Bolesława Prusa - określa znaczenie twórczości Bolesława Prusa dla polskiej literatury i kultury	*„ku pokrzepieniu serc" – o „Potopie" Henryka Sienkiewicza* (lektura obowiązkowa: Henryk Sienkiewicz, *Potop*), s. 77–81, - *Zwyciężeni stają się zwycięzcami. O noweli „Gloria victis" Elizy Orzeszkowej* (lektura obowiązkowa: Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*), s. 85–89, - *Kilka słów o epokach: Pozytywizm*, s. 162–163.	- pojęcia: pozytywizm, praca u podstaw, praca organiczna, emancypacja, filozofia pozytywna, organicyzm, scjentyzm, ewolucjonizm, utylitaryzm, naturalizm, realizm, powieść realistyczna, nowela, felieton, powieść historyczna.
158.	**Młoda Polska – czas niepokoju o kondycję świata**		Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.15.	- podaje skojarzenia z przymiotnikiem *modernistyczny* oraz synonimy tego słowa - wyjaśnia nazwę epoki - wypowiada się na temat nowych tendencji w literaturze i sztuce w Polsce i Europie oraz dominujących motywów i wątków literackich - charakteryzuje główne nurty filozoficzne omawianego okresu - podaje cechy dekadenta i filistra - referuje koncepcję sztuki i artysty według Stanisława Przybyszewskiego	*To się czyta! Klasa 2*: - *Taniec mgieł. Górski pejzaż w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera* (lektura obowiązkowa: Kazimierz Przerwa-Tetmajer, wybrany wiersz), s. 100–101, - *Zanurzeni w naturze. Obraz wsi w „Chłopach" Władysława Reymonta* (lektura obowiązkowa: Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi*,	*Ponad słowami. Klasa 3, część 1*: - *O epoce. Kontekst historyczno-społeczny*, s. 10–16, - *Kontekst filozoficzny*, s. 17, - *Kontekst artystyczny*, s. 18–28, - *Teksty z epoki. Wprowadzenie*, s. 29–30, - pojęcia: *fin de siècle*, neoromantyzm, modernizm.

				- tłumaczy, na czym polega bogactwo epoki - definiuje impresjonizm, ekspresjonizm, symbolizm i naturalizm - opisuje własne wrażenia wywołane kontaktem z prezentowanymi dziełami sztuki - omawia przemiany społeczne i polityczne w społeczeństwie przełomu XIX i XX w. - tworzy mapę myśli do analizowanego zagadnienia - wskazuje dzieło współczesne, które realizuje postulat „sztuka dla sztuki”, i uzasadnia swój wybór	tom 1), s. 102–104, - *W przedziwnym ogrodzie. Natura jako wzór dobrego życia* (lektura obowiązkowa: Leopold Staff, wybrany wiersz), s. 108–109, - *Kilka słów o epokach: Młoda Polska*, s. 164–165, - pojęcia: ekspresjonizm, symbolizm, dekadentyzm, modernizm.	
159., 160., 161.	**Młodopolska twórczość Jana Kasprowicza**	Jan Kasprowicz, wybrane wiersze	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.4, I.1.5.	- omawia etapy życia Jana Kasprowicza i ich związek z tematyką, którą podejmował w swoich utworach - omawia genezę poznanych utworów - wymienia cechy charakterystyczne sonetu - omawia sposób poetyckiego obrazowania w poznanych utworach - wyjaśnia fascynację poety impresjonizmem i symbolizmem na podstawie cyklu *Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach* - tłumaczy znaczenie terminu *panteizm* w odniesieniu		*Ponad słowami. Klasa 3, część 1*: - Jan Kasprowicz, *Z chałupy. Sonet I*, s. 67–69 (nota biograficzna, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - Jan Kasprowicz, *Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach. Sonet I*, s. 70–72 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - Jan Kasprowicz, *Księga*

				do poznanych utworów - omawia zaangażowanie społeczne Jana Kasprowicza na podstawie sonetu *Z chałupy* - omawia postawę i emocje podmiotu lirycznego w poznanych utworach - objaśnia, jaką rolę odgrywały w twórczości poety Tatry - omawia symbolikę i motyw gór w różnych tekstach kultury - wyjaśnia, na czym polega franciszkanizm, wymienia jego cechy i tłumaczy, w jaki sposób Kasprowicz w swojej poezji nawiązuje do tego nurtu		*ubogich. III* [*Nie ma tu nic szczególnego…*], s. 86–88 (*Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*), - pojęcia: sonet, realizm, naturalizm, panteizm, symbolizm, parafraza, *Biblia pauperum*.
162., 163., 164., 165.	***Wesele* Stanisława Wyspiańskiego – dramat uniwersalny**	Stanisław Wyspiański, *Wesele*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.6, I.1.8, I.1.9, I.1.10, I.1.11, I.1.14, I.1.15, I.1.16.	- przedstawia postać poety i jego wszechstronne zainteresowania i talenty - omawia genezę utworu, jego kompozycję - streszcza fabułę dramatu - prezentuje postacie występujące w dramacie - odczytuje didaskalia i rozumie ich funkcje w utworze - omawia budowę dramatu - przedstawia sposób ukazania w dramacie warstw społecznych – chłopów i inteligencji – oraz określa ich wzajemne relacje - omawia diagnozę		*Ponad słowami. Klasa 3, część 1*: - *Stanisław Wyspiański*, s. 125, - *Stanisław Wyspiański – twórca wszechstronny*, s. 126–127, - Stanisław Wyspiański, *Wesele*, s. 128–142 (*Na dobry początek*, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – fragmenty, s. 130–132, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*; tekst lektury – fragmenty, s. 135–138, *Analiza i interpretacja utworu –*

				społeczeństwa polskiego przełomu wieków zawartą w dramacie Stanisława Wyspiańskiego - prezentuje dwie kontrastujące ze sobą płaszczyzny dramatu: realistyczną i fantastyczną - uzasadnia symboliczny charakter dramatu, odczytuje i wyjaśnia symbole zawarte w II akcie i w scenie finałowej - wyjaśnia, jakie mity narodowe związane z polską wsią demaskuje w dramacie Wyspiański - tłumaczy, na czym polega neoromantyczna idea syntezy sztuk, i uzasadnia, że dramat Stanisława Wyspiańskiego stanowi teatralną syntezę sztuk - wyjaśnia, na czym polega ponadczasowość *Wesela*		*wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - pojęcia: realizm, symbol, symbolizm, uniwersalizm, synteza sztuk, mitologizacja, demitologizacja.
166., 167.	**Rozrachunek Stefana Żeromskiego z przeszłością narodową – gorzka prawda o powstaniu styczniowym**	Stefan Żeromski, *Rozdzióbią nas kruki, wrony…*	Treści nauczania – wymagania szczegółowe: I.1.1, I.1.2, I.1.3, I.1.4, I.1.5, I.1.6, I.1.8, I.1.9, I.1.10, I.1.11, I.1.14, I.1.15, I.1.16, I.2.2, I.2.5, II.2.7.	- przedstawia kontekst historyczny i kulturowy potrzebny do zrozumienia wymowy utworu - określa czas i miejsce akcji - streszcza fabułę utworu - omawia sposób kreowania postaci - dostrzega w utworze obrazowanie metaforyczne i symboliczne - interpretuje tytuł utworu - wyjaśnia pojęcie naturalizmu		*Ponad słowami. Klasa 3, część 1*: - Stefan Żeromski, *Rozdzióbią nas kruki, wrony…*, s. 101–106 (*Na dobry początek*, nota biograficzna, *Wprowadzenie do lektury*, tekst lektury – fragmenty, *Analiza i interpretacja utworu – wskazówki*, *Po przeczytaniu*, *Komentarz do lektury*), - pojęcia: realizm

				- wymienia elementy opowiadania typowe dla konwencji naturalistycznej i impresjonistycznej, wyjaśnia ich funkcje w utworze - uzasadnia, że utwór *Rozdzióbią nas kruki, wrony...* jest opowiadaniem naturalistycznym - wskazuje odpowiednie fragmenty tekstu na poparcie stawianych tez		i naturalizm, impresjonizm, psychizacja krajobrazu, ekspresjonizm, odwrócony topos.